

VOORTGANGSRAPPORTAGE | 2018

Gemeente Groningen

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
INLEIDING	2
SAMENVATTING	3
Programma's	10
Programma 1. Werk en inkomen	10
Programma 2. Economie en werkgelegenheid	17
Programma3. Onderwijs.....	18
Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg.....	20
Programma 5. Sport en bewegen	23
Programma 6. Cultuur	24
Programma 7. Verkeer	27
Programma 8. Wonen	30
Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving	31
Programma 10. Veiligheid	32
Programma 11. Stadhuis en Stadjer.....	34
Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken	35
Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien.....	37
Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie.....	39
PARAGRAFEN	41
OVERIGE AANDACHTSPUNTEN	46
BEZUINIGINGEN.....	51

INLEIDING

In deze eerste voortgangsrapportage van 2018 informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2018. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste kwartaal van 2018 en de ontwikkelingen tot en met mei.

De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. Rapportage vindt in basis plaats over afwijkingen in de uitvoering van de beleidsdoelen.

Leeswijzer

De voortgangsrapportage begint met een samenvatting. In hoofdstuk één worden de verwachte afwijkingen per programma weergegeven. In de hoofdstuk twee gaan we in op de stand van zaken rondom de paragrafen Integraal Gebiedsgericht Werken, Duurzaamheid en Bedrijfsvoering. In hoofdstuk drie geven we de stand van zaken over de aanbevelingen van de rekenkamer, personeel en eerder gedane toezeggingen. In hoofdstuk vier geven we de stand van zaken weer van de bezuinigingen.

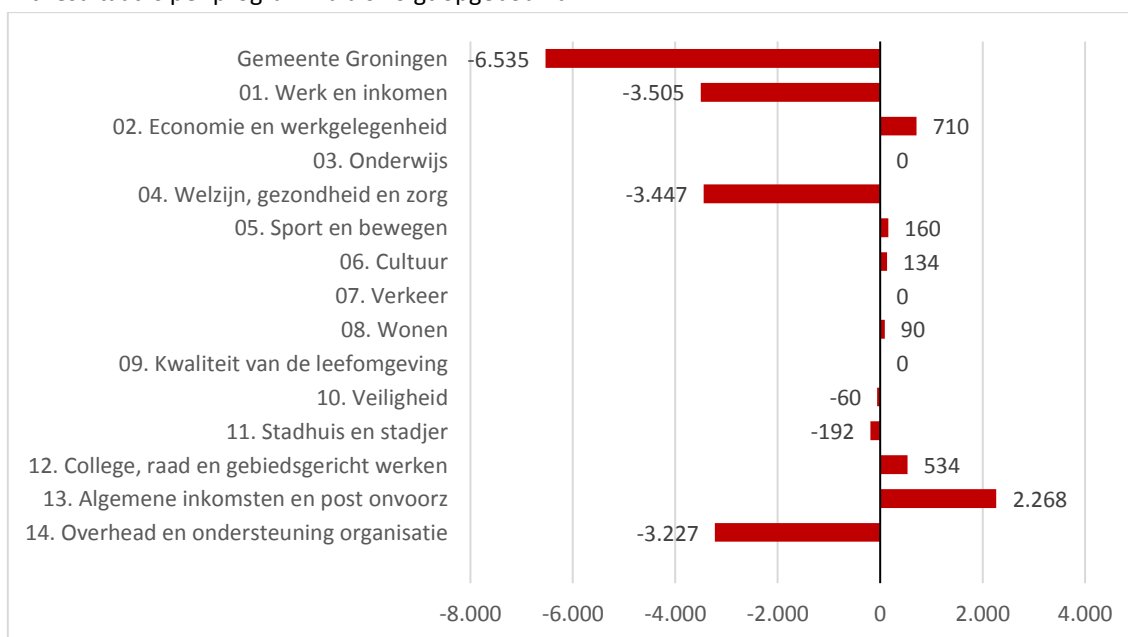
De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen lichten we toe en geven we aan door kleuren (stoplichtenrapportage). **Geel** betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. **Rood** betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

SAMENVATTING

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de financiële prognose 2018 zoals deze in deze voortgangsrapportage 2018-I (VGR 2018-I) is opgenomen. We gaan daarbij in op de besteedbaarheid van deze prognose en het onderscheid in incidentele en structurele afwijkingen. We melden een aantal onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose. Tevens worden de grootste bijsturingsmaatregelen uit de begrotingswijzigingen gemeld. Aan het slot van dit hoofdstuk wordt een overzicht met specificatie op onderdelen van de prognose vermeld.

Prognose resultaat bedraagt 6,5 miljoen euro nadelig

Dit resultaat is per programma als volgt opgebouwd:

De prognose van het resultaat voor bestemming over 2018 bedraagt 6,5 miljoen euro nadelig. Naast deze prognose is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen conform het kader 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'. Na aftrek van alle bestemmingen volgens het kader, blijft er een resultaat over van 7,9 miljoen euro nadelig. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met maart 2018 en ontwikkelingen tot en met mei 2018.

De onderverdeling in het resultaat ziet er als volgt uit:

PROGNOSE 2018 (Bedragen x 1.000 euro)		VGR 2018-I
Resultaat		-6.535
Niet vrij besteedbare bestemmingen		1.383
Resultaat na correctie bestemmingen		-7.918

Toelichting op de prognose

De grootste afwijkingen in de prognose ten opzichte van de begroting zitten in 1. Vernieuwing Sociaal Domein, 2. Bezuinigingen, 3. BUIG en 4. Subsidies.

1. Vernieuwing Sociaal Domein (N 5,5 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg

Bij diverse onderdelen binnen VSD worden tekorten verwacht ten opzichte van de begroting. Er is een reserve VSD ingesteld om fluctuaties op te vangen. Deze reserve is nihil, waardoor negatieve resultaten binnen VSD direct leiden tot een resultaatteffect. De belangrijkste afwijkingen binnen VSD zijn:

1.1 Jeugd (N 3,5 miljoen euro)

Op dit moment beschikken we nog niet over de definitieve cijfers 2017 van de RIGG. Ook heeft de RIGG nog geen prognose 2018 afgegeven. In de begroting 2018 houden we rekening met een tekort van 2,8 miljoen euro. Bovenop dit tekort verwachten we op basis van onze huidige inzichten en de voorlopige resultaten over 2017 een extra nadeel van 3,5 miljoen euro. Deze prognose bevat een aantal risico's en onzekerheden. Met name de omvang van de zorg in natura is lastig te prognosticeren. In deze prognose gaan we uit van de verwachte kosten voor zorg in natura in 2017. Dit leidt tot een nadeel van 1,1 miljoen euro. Daarnaast is het prijseffect van de nieuwe inkoopcontracten en de volumeontwikkeling 2018 op dit moment nog niet in te schatten. In deze prognose houden we rekening met 2 miljoen euro extra lasten in verband met prijs- en volumeontwikkeling (5%), bovenop de te ontvangen prijscompensatie van het Rijk.

Daarnaast hebben we te maken met extra uitvoeringskosten RIGG zoals de Taskforce en extra kosten OJG (Ondersteuner jeugd en gezin bij huisartsen). Per saldo een nadeel van 0,5 miljoen euro. Tenslotte verwachten we dat de PGB kosten door aanpassing van het tariefsysteem 0,1 miljoen euro hoger zullen uitvallen. Tegenover de genoemde nadelen bestaat een voordeel van 178.000 euro betreffende de toegang GGD. Dit bedrag zouden we in het kader van de solidariteit moeten betalen aan de RIGG, door gewijzigd beleid is dit komen te vervallen.

1.2 WMO Begeleiding (N 2,0 miljoen euro)

Algemene voorzieningen huishoudelijke hulp (N 325 duizend euro)

In de jaarrekening 2017 was er nog sprake van een voordeel van 0,9 miljoen euro. Ongeveer de helft van dit bedrag is bij de begrotingsvoorbereiding 2018 structureel ingezet voor elders gestegen zorgkosten. De andere helft is structureel gebruikt ter dekking van gestegen CAO tarieven. Door de trendmatige groei van het aantal cliënten verwachten we dat de kosten voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp in 2018 325 duizend euro hoger uitkomen dan begroot. Daarnaast zijn we bezig met een onderzoek naar het effect van de gestegen CAO tarieven huishoudelijke hulp. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

Wmo 18+ Zorg in natura (N 0,9 miljoen euro)

De extra middelen voor de grenscorrectie Meerstad ontvangen we vanaf 2019. In de begroting hebben we rekening gehouden met de ontvangst van deze middelen vanaf 2018. Dit geeft een incidenteel nadeel van 0,4 miljoen euro. Daarnaast verwachten we op basis van de zorggegevens vanuit de productieverklaringen 2017 een structureel nadeel van 0,5 miljoen euro op de kosten Wmo 18+, voor wat betreft het onderdeel zorg in natura.

Wmo individueel vervoer (N 0,6 miljoen euro)

De kosten voor het individueel vervoer, hulpmiddelen, scootmobielen en rolstoelen zijn fors gestegen. We zijn op dit moment aan het onderzoeken wat hiervan de oorzaken zijn. Voor 2018 gaan we uit van een nadeel van 0,6 miljoen euro.

Beschermd wonen (N 222 duizend euro)

Op basis van de realisatiecijfers 2017 verwachten we een stijging van de zorgkosten, zowel zorg in natura als persoonsgebonden budget. De verwachte kosten liggen 222 duizend euro hoger dan begroot.

2. Bezuinigingen (N 3,4 miljoen euro) – Diverse programma's

Op basis van de opgestelde prognoses in deze eerste voortgangsrapportage van 2018 verwachten voor dit jaar een nadeel op de bezuinigingen van 3,4 miljoen euro. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bezuinigingen op de organisatie (N 2,1 miljoen euro) en overige bezuinigingen (N 1,3 miljoen euro). De grootste afwijking zit in de bezuinigingstaakstelling voor de organisatie die is bepaald op 6,1 miljoen euro. Daarvan verwachten dit jaar 2,3 miljoen euro niet te realiseren. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC) als gevolg van minder overheadtaken. Door krimp van de organisatie, onder andere als gevolg van de outsourcing ICT en de vorming van het Noordelijk belastingkantoor, moet ook het SSC mee krimpen. Het gaat hier vooral om reductie van de personele omvang wat meer tijd kost.

3. BUIG (N 2,1 miljoen euro) – Programma 1 Werk en inkomen

Dit lagere resultaat van 2,1 miljoen euro wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de gemiddelde bijstandskosten in Groningen hoger zijn dan het verdeelmodel bepaalt. Op dit moment vindt landelijk onderzoek plaats of aan dergelijke verschillen objectieve factoren ten grondslag liggen. Het tekort op de BUIG wordt verder veroorzaakt door de afoming van het macrobudget voor de vangnetregeling. Voor een deel verwachten wij dat hier in 2018 een bijdrage uit de vangnetregeling zal komen. Tot slot hebben we maatregelen genomen om met een eenmalige extra inspanning de bijstandskosten in 2018 tot en met 2021 extra te beperken.

4. Subsidies (V 1,5 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg & 6. Cultuur

Binnen het sociale domein sturen we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Baten analyse (MKBA), strakker op de verantwoording van subsidies. Hierdoor verwachten we in 2018 een incidenteel voordeel van 1,5 miljoen euro. Dit voordeel bestaat voor 1 miljoen euro uit terugvordering van vermogen van de MJD gekoppeld aan de vorming van de wijkteams en voor 0,5 miljoen euro uit overige vrijval subsidies.

In de toelichting per programma worden de overige afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

Besteedbaar resultaat

Het verschil tussen de prognose en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal verwachte resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend worden, dan wel anders gedekt wordt. In de prognose van 6,5 miljoen euro nadeel zijn in ieder geval de volgende verwachte resultaten verwerkt die van invloed zijn op de besteedbaarheid daarvan:

Prognose VGR 2018-1	
(Bedragen x 1,0 miljoen euro)	
Prognose resultaat	-6,5
Co investeringsfonds Sport	0,2
Extra beleid (incidenteel)	0,8
Incidentele middelen Gemeente Fonds	0,6
Verkiezingen	-0,1
Prognose besteedbaar resultaat	-7,9

Bovenvermelde bedragen van in totaal 1,4 miljoen euro zijn niet vrij besteedbaar conform het raadsvoorstel 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'.

Incidentele en structurele resultaten

Van de gemelde afwijkingen is per saldo 6,9 miljoen structureel nadelig resultaat. De grootste structurele nadelige resultaten zijn:

- VSD Jeugd (N 3,5 miljoen euro)
- VSD WMO Begeleiding (N 1,0 miljoen euro)
- Bijzondere bijstand (N 1,1 miljoen euro)
- Bewindvoering (N 0,6 miljoen euro)

Onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met maart 2018 en de ontwikkelingen tot en met mei 2018. Naast de al vermelde financiële afwijkingen is er een aantal onzekerheden en ontwikkelingen aan te geven ten aanzien van de prognose.

Aanbesteding nieuwe projecten

Uit de markt en bij de aanbesteding van nieuwe projecten worden we geconfronteerd met signalen dat de aannemers hoger inschrijven dan waar tot op heden in de investeringsraming rekening mee is gehouden. Er moet dus rekening mee worden gehouden dat bij de aanbesteding van nieuwe projecten het beschikbaar gestelde krediet niet toereikend is.

Algemene uitkering / BCF plafond

Het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan het gemeentefonds. Als het plafond overschreden wordt komt het verschil ten laste van de algemene uitkering, als de realisatie lager is dan het plafond komt het verschil ten gunste van de algemene uitkering. In 2018 wordt uitgegaan van ruimte onder het plafond. Deze ruimte onder het plafond wordt geactualiseerd bij de septembercirculaire 2018. We verwachten minder ruimte onder het plafond als gevolg van een gestegen investeringsvolume.

Beschermd wonen

We zijn bezig met het uitvoeren van een tarievenonderzoek. De effecten hiervan kunnen we nog onvoldoende bepalen. We verwachten wel dat het gemelde nadeel van 222 duizend euro hierdoor hoger kan worden. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

BUIG

Op grond van de tekorten op het macrobudget in de afgelopen jaren werd er bij de begroting 2018 rekening mee gehouden dat in 2018 opnieuw sprake zou zijn van een ontoereikend macrobudget. Echter bij een recent door het Rijk gepubliceerde bijstelling van het macrobudget 2018 heeft het Rijk de ontoereikendheid van het budget tot en met 2017 inmiddels aangevuld. Of het Rijk de raming van het aantal uitkeringen in 2018 opnieuw te optimistisch inschat moet worden afgewacht. In de huidige prognose volgen wij vooralsnog de prognoses van het Rijk.

Grondzaken

De jaarlijkse herziening van grondexploitaties kan leiden tot een resultaat op grondzaken. Daarnaast kunnen aan-/verkoop van gronden leiden tot een resultaatteffect. Momenteel zijn er nog geen resultaten hieruit beschikbaar. Voor het kunnen opvangen van exploitatieschommelingen en risico's binnen het Grondbedrijf is het resultaat grondzaken (grondexploitaties en grondbezit) door uw raad als bijzonder resultaat vastgesteld. De resultaten grondzaken worden met de reserve grondzaken verrekend.

Kunstgrasvelden

Er lopen onderzoeken op het gebied van mogelijke milieurisico's van toepassing van SBR-rubbergranulaat in en onder de kunstgrasvelden. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en het standpunt van de RIVM, kan dit gevolgen hebben voor nieuwe aanleg en vervanging van velden. Een

alternatieve invulling is duurder en mogelijk moeten ook bestaande onderlagen worden vervangen. We wachten eerst de onderzoeksresultaten af.

Outsourcing ICT

De business case is in het eerste kwartaal 2018 geactualiseerd. Door een verschuiving in de start van de aan- en uitbesteding van generieke ICT schuift de algehele planning op. Daarnaast wordt een stijging van de geplande transitie- & transformatiekosten verwacht. De aanbesteding van de dienstverlening is onderhanden. Totdat deze is afgerond, is nog geen betrouwbare inschatting te maken van het aanbestedingsresultaat en de transitie & transformatiekosten.

Slot en nacalculaties

In 2018 staan er een aantal slot en nacalculaties gepland. Momenteel zijn hieruit nog geen resultaten bekend. De resultaten uit deze calculaties kunnen het resultaat nog beïnvloeden.

Tekorten WMO en Jeugd in sociaal domein

In de afspraken met het kabinet (Interbestuurlijke Programma) is besloten om een Fonds tekortgemeenten te creëren om gemeenten met een stapeling van tekorten op het terrein van de jeugd en de Wmo te compenseren. Landelijk gaat het om een bedrag van 200 miljoen euro. Het betreft een eenmalige compensatie. De omvang die we als gemeente ontvangen, is gekoppeld aan de gecumuleerde tekorten op basis van de realisatiecijfers 2016 en 2017. De bewijslast dat het tekort betrekking heeft op 'nieuwe Wmo en Jeugdtaken' ligt bij de gemeente. Opgemerkt wordt dat alleen het significante tekort gecompenseerd wordt, het tekort onder de drempelwaarde wordt gezien als het eigen risico en wordt niet gecompenseerd. In beginsel wordt het significante tekort volledig gecompenseerd, mocht de totale landelijke aanvraag hoger zijn dan de 200 miljoen euro, dan wordt een staffel gehanteerd. Op basis van onze eigen ervaringscijfers 2016 en 2017 weten we dat er sprake is van een gecumuleerd tekort op jeugd en Wmo, de vertaling naar de aanvraag voor middelen uit het Fonds tekortgemeenten gaan we de komende maanden bepalen. Voor de uiteindelijke uitkering zijn we ook afhankelijk van de aanvragen van alle andere gemeenten. In de decembercirculaire 2018 worden de definitieve bedragen gepubliceerd.

Verschuiving startdatum afschrijving investeringen

Op grond van de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV die in december 2017 is verschenen is de huidige startdatum waarop in Groningen wordt begonnen met het afschrijven van investeringen niet meer toegestaan. In de notitie worden drie mogelijkheden gegeven waaruit kan worden gekozen als startmoment voor het beginnen met afschrijven. Momenteel wordt een voorstel tot wijziging van de financiële verordening voorbereid waarin dit punt wordt meegenomen. In dit voorstel worden ook de financiële consequenties van deze wijziging in beeld gebracht. De financiële effecten in 2018 worden meegenomen in de tweede voortgangsrapportage 2018.

Bijsturing door middel van begrotingswijzigingen

In deze rapportage worden diverse afwijkingen gemeld, waarop bijsturingsmaatregelen genomen worden. Daarnaast zijn er bijsturingen geweest, waardoor beleidsafwijkingen of financiële afwijkingen zijn voorkomen. In de eerste ronde begrotingswijzigingen 2018 komen de volgende grote bijsturingen naar voren waardoor er geen financiële afwijking meer is:

Overheveling taken GGD naar gemeenten

Met ingang van 1 januari 2018 is de uitvoering van de toegang jeugdhulp overgeheveld naar de afzonderlijke gemeenten. De betrokken medewerkers zijn mee overgegaan. De lasten en baten op programma 4 'Welzijn, gezondheid en zorg' worden daarom met afgerond 4,0 miljoen euro verlaagd.

Daarnaast worden door onze gemeente minder taken uitgevoerd voor publieke gezondheid asielzoekers, tuberculosescreening asielzoekers en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Dat leidt tot een verlaging van de lasten en baten van afgerond 0,9 miljoen euro op de programma's '4 Welzijn, gezondheid en zorg', 10 'Veiligheid' en 14 'Overhead en ondersteuning organisatie'. De totale verlaging van de lasten en baten van deze begrotingswijziging bedraagt daarmee circa 4,9 miljoen euro.

Meeropbrengst bouwleges

We verwachten dit jaar een meeropbrengst op de bouwleges van 0,7 miljoen euro. Hiervan wordt vanwege de grenscorrectie Meerstad voor 0,1 miljoen euro als structureel aangemerkt. Hierdoor is het noodzakelijk dat de formatie ook structureel wordt uitgebreid. Om de bouwaanvragen dit jaar te kunnen afhandelen, ook in relatie tot de complexere regelgeving, huren we naar verwachting voor het resterend deel incidenteel extra personeel in.

Actieplan Energiebesparing bij bedrijven

Wij hebben uw raad bij brief van 13 december 2017 geïnformeerd over het Actieplan Energiebesparing bij bedrijven.

<https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6083038/1#search=%22Energiebesparing%22>

Al enkele jaren werken we onder de titel Groningen Geeft Energie aan de ambitie om in 2035 een energieneutrale stad te zijn en de positie als 'Energy-city' te versterken. Om op koers te blijven naar een energieneutrale gemeente is het wenselijk tussen 2018 en 2035 de energievraag bij bedrijven en instellingen bij benadering met 50% te reduceren. Dat is met afstand de grootste opgave in Groningen Geeft Energie en dat rechtvaardigt de komende jaren een stevige inzet van menskracht en middelen op dit deelterrain. We kunnen dit als gemeente niet alleen doen. Om onze ambitie te kunnen halen, is inzet van alle bedrijven, instellingen, bedrijvenverenigingen, kennisinstellingen en andere partners nodig. Het is onze rol om deze doelgroepen te stimuleren en faciliteren. Mocht dit uiteindelijk niet tot het gewenste resultaat leiden dan gaan we handhavend optreden. Gelukkig ziet het gros van het bedrijfsleven ook de noodzaak tot verduurzaming. In de reserve SIF (Stedelijk Investerings Fonds) is voor de kosten van dit plan dekking aanwezig.

Overzicht prognoses per programma

In onderstaande tabel wordt de prognose per programma gepresenteerd. De significante afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de navolgende hoofdstukken per programma toegelicht.

Programma (bedragen x 1.000 euro)	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-1	Verwachte afwijking VGR 2018
1. Werk en inkomen	-87.218	-87.798	-91.303	-3.505
2. Economie en werkgelegenheid	24.143	24.317	25.027	710
3. Onderwijs	-20.749	-20.863	-20.863	0
4. Welzijn, gezondheid en zorg	-212.584	-214.232	-217.679	-3.447
5. Sport en bewegen	-15.106	-15.304	-15.144	160
6. Cultuur	-33.637	-35.136	-35.002	134
7. Verkeer	-9.536	-9.793	-9.793	0
8. Wonen	-30.899	-31.465	-31.375	90
9. Kwaliteit van de leefomgeving	-26.127	-26.148	-26.148	0
10. Veiligheid	-20.404	-20.410	-20.470	-60
11. Stadhuis en stadjer	-7.581	-7.397	-7.589	-192
12. College, raad en gebiedsgericht werken	-4.026	91	625	534
13. Algemene inkomsten en post onvoorz	535.179	535.187	537.455	2.268
14. Overhead en ondersteuning organisatie	-91.455	-91.049	-94.276	-3.227
Totaal Gemeente Groningen	0	0	-6.535	-6.535

Specificatie onderdelen prognose

De belangrijkste afwijkende onderdelen van de prognose zijn:

Onderdelen (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	Som van VGR 2018-1
Bewindvoering	-0,6
Bezuinigingen	-3,4
Bijzondere bijstand	-1,1
BUIG	-2,1
Co investeringsfonds Sport	0,2
Dividend	0,5
Extra beleid	1,0
Extra opgaven SO	-0,3
Gemeentefonds	0,8
Inc. middelen Gemeente Fonds	0,6
Ind. Inkomstenstoeslag	-0,3
Kapitaallasten	0,8
Nominale compensatie	0,8
Overig	-0,2
Subsidies	1,5
Treasury	1,0
Verkiezingen	-0,1
Vernieuwing Sociaal Domein - Jeugd	-3,5
Vernieuwing Sociaal Domein - WMO Begeleiding	-2,0
Eindtotaal	-6,5

PROGRAMMA'S

Programma 1. Werk en inkomen

1.1 Werk en activering

Effect-indicator(en)	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal bijstandsuitkeringen	9.900	

Wordt bij 1.2.1 toegelicht

1.1.1 Regionaal arbeidsmarktbeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal plaatsingen door brancheteams	700	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en Inkomen	
1.1	Deelprogramma: Werk en activering	
1.1.1	Beleidsveld: Regionaal arbeidsmarktbeleid	
	Het aantal plaatsingen door de brancheteams	In het eerste kwartaal zijn er 131 plaatsingen gerealiseerd. Hiermee lopen we iets achter op onze doelstelling. De mismatch op de arbeidsmarkt blijft de reden dat het moeilijker is om het zittende bestand te plaatsen.

1.1.2 Werk

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal personen dat uitstroomt naar regulier werk	1.100	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en Inkomen	
1.1	Deelprogramma: Werk en activering	
1.1.2	Beleidsveld: Werk	
	Uitstroom naar werk	Over het eerste kwartaal hebben we een uitstroom van 162 mensen. Het is de vraag of we het jaardoel van 1.100 gaan halen. De mismatch op de arbeidsmarkt blijft reden dat het moeilijker is om het zittende bestand te plaatsen op werk. Er is nog wel sprake van een administratieve achterstand dus het zal nog wel verder aantrekken.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Prestatie indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal beschutte werkplekken oud (SW)	367	
Aantal beschutte werkplekken nieuw (P-wet)	78	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1 Programma: Werk en Inkomen		
1.1 Werk en activering		
1.1.3 Beleidsveld: Maatschappelijke participatie		
Aantal beschutte werkplekken oud (SW)		<p>In de begroting hebben we opgenomen te verwachten dat het aantal mensen op een beschutte plek uit zou komen op 367 aan het einde van het jaar.</p> <p>Eind maart waren 399 mensen actief via Beschut Werken.</p> <p>Onze aanname was dat steeds minder mensen een beschutte werkplek nodig hebben door natuurlijk verloop.</p> <p>We signaleren nu echter een trend dat mensen (wegens vergrijzing) vanuit detachering terugvallen in beschut werk.</p> <p>Voordat uiteindelijk een daling zal intreden, is de verwachting dat deze trend komende tijd eerst zal doorzetten. Hierdoor kan op termijn een knelpunt ontstaan.</p>
Aantal beschutte werkplekken nieuw (P-wet)		<p>De voorlopige taakstelling voor 2018 van 78 is door het Rijk gewijzigd naar 70. Cedris (brancheorganisatie) heeft hierop de volgende toelichting gegeven: Het getal van 78 was niet alleen gebaseerd op de middelen voor beschut, maar op het totaal van de beschikbare middelen voor de nieuwe doelgroep inclusief de van het UWV overgehevelde middelen Wajong. Deze middelen zijn niet bedoeld voor de financiering van beschut werk. De verdeling m.i.v. 2018 is nu gebaseerd op de middelen die voor de financiering van beschut beschikbaar zijn.</p> <p>De hoeveelheid mensen in nieuw beschut neemt gestaag toe, maar de instroom verdient derhalve continue aandacht. Eind maart 2018 zaten er 39 mensen in een (nieuw) beschutte werkplek.</p> <p>8 mensen nemen nu deel aan een voortraject. We hebben inmiddels over de instroom goede afspraken gemaakt met scholen. De verwachting is dat na de zomer weer meer jongeren vanuit Pro VSO zullen instromen.</p> <p>Daarnaast blijven we investeren in het leggen van verbindingen met het (zorg)veld. Ook zij dragen bij aan de instroom.</p> <p>Verder zetten we in op arbeidsmatige dagbesteding met het doel instroom in nieuw beschut werk te bevorderen. Bovendien zijn we bezig te onderzoeken of we mensen van de (oude) SW-wachtlijst in beschut werken kunnen plaatsen. Tot slot blijven we communiceren over de beschikbaarheid van beschutte werkplekken.</p>

1.2 Inkomen en armoedeverlichting

Effectindicator(en)	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal bijstandsuitkeringen	9.900	

Wordt bij 1.2.1 toegelicht

1.2.1 Uitkeringen

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
% uitkeringsaanvragen (BUIG) dat binnen 8 weken is afgehandeld	100%	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1 Programma: Werk en activering		
1.2 Deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting		
1.2.1 Beleidsveld: Uitkeringen		
%aanvragen dat binnen 8 weken is afgehandeld		89% van de aanvragen is binnen 8 weken afgehandeld. Dit is iets lager dan over 2017. Het jaardoel is 100%. Er zullen altijd situaties zijn waarin het niet lukt om het recht op een uitkering binnen 8 weken vast te stellen. Dat betreft situaties waarbij de termijn door de aanvrager zelf wordt overschreden doordat hij niet op tijd gevraagde aanvullende informatie om het recht op een uitkering vast te stellen, aanlevert.
Aantal bijstandsuitkeringen		In de begroting 2018 hebben we aangegeven een daling van het aantal bijstandsuitkeringen te verwachten. Op 31 maart 2018 hadden we 10.173 klanten. Dit is een hele lichte daling ten opzichte van eind 2017 (10.178). De afgelopen jaren zagen we echter een stijging in het eerste kwartaal. Voor ons jaardoel van 9.900 eind 2018 betekent dit dat we wat achterlopen. In 2018 zetten we verschillende maatregelen in om het tekort op de BUIG terug te dringen.

1.2.2 Armoede- en minimabeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal verstrekte individuele inkomenstoelagen (voorheen langdurigheidstoelagen)	Stabiel	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1 Programma: Werk en Inkomen		
1.2 Deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting		
1.2.2 Beleidsveld: armoede en minimabeleid		
Aantal verstrekte individuele inkomenstoelagen		Over 2017 was het aantal 4.871, waarvan 2.187 in het eerste kwartaal. In het eerste kwartaal van 2018 zijn er 2.546 toekenningen gedaan. Dit is dus meer dan in het eerste kwartaal van vorig jaar. De afgelopen jaren hebben we een gestage stijging gezien in het aantal verstrekkingen. De verwachting is dat we ook over 2018 een stijging zien. Het jaardoel was stabiel.

1.2.4 Schuldhulpverlening

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal aanvragen sociale kredieten	600	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1 Programma: Werk en Inkomen		
1.2 Deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting		
1.2.4 Beleidsveld: Schuldhulpverlening		
Aantal aanvragen sociale kredieten		In het eerste kwartaal 2018 zijn er 115 aanvragen voor kredieten geweest. Op jaarbasis zou dit 460 aanvragen worden. Het is dus twijfelachtig of de verwachte 600 zullen worden gehaald. Niet duidelijk is waarom er zoveel minder kredieten worden aangevraagd. Misschien heeft het te maken met de aantrekkende economie. We verstrekken overigens sedert medio 2016 al minder sociale kredieten omdat nieuwkomers niet meer via een lening bij de GKB maar via leenbijstand hun woninginrichting vergoed krijgen. Bijsturing is echter niet nodig.

Financiële toelichting

Programma 1. Werk en inkomen	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
01.1 Werk en activering	58.821	59.737	59.094	643
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	191.852	191.836	195.924	-4.088
Totaal lasten	250.673	251.573	255.018	-3.445
Baten				
01.1 Werk en activering	8.350	8.350	8.290	-60
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	155.105	155.105	155.105	0
Totaal baten	163.455	163.455	163.395	-60
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	320	320	0
Totaal Programma 1	-87.218	-87.798	-91.303	-3.505

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

1.1. Werk en activering	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	643	-60	583

Subsidietekort SW (V 153 duizend euro)

In de begroting 2018 hebben we verwerkt dat de directe loonkosten SW hoger zijn dan de ontvangen subsidie SW van het Rijk, waardoor er sprake is van een subsidietekort. Ook hebben we in deze begroting het zogenaamde Laag Inkomensvoordeel (LIV) verwerkt van 290 duizend euro. Het LIV is een voordeel voor werkgevers om werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te stimuleren. In 2017 is voor het eerst het LIV toegekend en de afrekening toont dat de tegemoetkoming in de loonkosten SW 140 duizend euro structureel extra hoger uitvalt. Dit verklaart grotendeels het lagere subsidietekort. Verder zal de circulaire moeten uitwijzen of ons begrote aandeel in het macrobudget en de begrote loon- en prijscompensatie overeenkomt met de compensatie die we hiervoor daadwerkelijk van het Rijk ontvangen.

Bedrijfsvoering nieuw beschut (V 251 duizend euro)

In december 2017 heeft het Rijk het aantal te realiseren nieuw beschutte werkplekken eind 2018 verlaagd van 78 naar 70. Daarnaast hebben we het aantal te realiseren nieuw beschutte werkplekken eind 2017 niet volledig gehaald. Als gevolg hiervan valt het gemiddeld aantal medewerkers op een nieuw beschutte werkplek in 2018 ook lager uit en hiermee ook de begeleidingskosten voor deze doelgroep. Verder hebben we nog een incidenteel premievoordeel op de loonkosten van 41 duizend euro.

Transitievergoeding SW (V 200 duizend euro)

Op basis van het aantal uitgekeerde en nog uit te keren transitievergoedingen in 2018 verwachten we de helft minder uit te geven aan transitievergoeding bij ontslag van SW-medewerkers. In de begroting is rekening gehouden een bedrag van 400 duizend euro waardoor een voordeel van 200 duizend euro ontstaat.

Overige (N 21 duizend euro)

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 21 duizend euro.

1.2 Inkomen en armoedeverlichting	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-4.088	0	-4.088

BUIG (N 2,1 miljoen euro)

Het verwacht tekort op de BUIG is 9,3 miljoen euro. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de gemiddelde bijstandskosten in Groningen hoger zijn dan het verdeelmodel bepaalt. Op dit moment vindt landelijk onderzoek plaats of aan dergelijke verschillen objectieve factoren ten grondslag liggen.

Voorbeelden van dergelijke te onderzoeken factoren zijn de toepassing van de kostendelersnorm in relatie tot commerciële kamerverhuur en de lagere verrekening van inkomsten dan door het model wordt voorspeld. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in het verdeelmodel voor 2019.

Wat betreft het aantal uitkeringen wijkt het aantal uitkeringen in Groningen en het aantal uitkeringen dat door het verdeelmodel wordt voorspeld niet veel af.

Op grond van de tekorten op het macrobudget in de afgelopen jaren werd er bij de begroting 2018 rekening mee gehouden dat in 2018 opnieuw sprake zou zijn van een ontoereikend macrobudget. Echter bij een recent door het Rijk gepubliceerde bijstelling van het macrobudget 2018 heeft het Rijk de ontoereikendheid van het budget tot en met 2017 inmiddels aangevuld. Of het Rijk de raming van het aantal uitkeringen in 2018 opnieuw te optimistisch inschat moet worden afgewacht. In de huidige prognose volgen wij vooralsnog de prognoses van het Rijk.

Het tekort op de BUIG wordt verder veroorzaakt door de afroming van het macrobudget voor de vangnetregeling. Voor een deel verwachten wij dat hier in 2018 een bijdrage uit de vangnetregeling zal komen. Tot slot hebben we maatregelen genomen om met een eenmalige extra inspanning de bijstandskosten in 2018 tot en met 2021 extra te beperken.

De afwijking ten opzichte van de begroting 2018 is 2,1 miljoen euro nadelig. Dit is het gevolg van een voordelige en een nadelige afwijking. De voordelige afwijking is dat bij de begroting 2018 voor 2018 opnieuw een macrotekort werd verondersteld. Op basis van het onlangs gepubliceerd voorlopig budget verwachten wij nu dat het macrobudget voor 2018 toereikend zal zijn. De nadelige afwijking is dat 1 oktober jl. bij de bekendmaking van het BUIG-budget voor 2018 bleek dat de gemeente Groningen op grond van het verdeelmodel voor 2018 een aanzienlijk lager aandeel uit het landelijk budget ontvangt dan in 2017. Per saldo verslechtert de prognose met € 2,1 miljoen.

Ten opzichte van de jaarrekeninguitkomst over 2017 verslechtert het BUIG-tekort met 0,4 miljoen euro. De verlaging van het budgetaandeel voor 2018 is hiervoor een belangrijke verklaring.

Bijzondere Bijstand (N 1,8 miljoen euro)

Beschermingsbewind (N 0,3 miljoen euro)

Vanaf 1 maart 2018 is beschermingsbewind door de gemeente zelf een voorliggende voorziening. Er worden geen kosten meer in rekening gebracht voor de uitvoering van beschermingsbewind aan de inwoners van de gemeente Groningen met een minimuminkomen.

Vanaf maart 2018 kunnen inwoners van de gemeente Groningen in beschermingsbewind gefaseerd (over een periode van drie jaar) overstappen van een externe naar de gemeentelijke bewindvoerder. Zoals in februari 2018 reeds aan uw raad gemeld heeft dit voor 2018 nog geen merkbaar financieel voordeel (<https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6165957/1#search=%22Beschermingsbewind%22>). Bij het opstellen van de begroting 2018 zijn we nog uitgegaan van een financieel voordeel van 0,3 miljoen euro. Hierdoor ontstaat dus een nadelige afwijking van 0,3 miljoen euro.

Doordat de burgers die al bij de gemeente onder beschermingsbewind staan ook vanaf maart 2018 geen vergoeding (bijzondere bijstand) meer ontvangen in verband met het nieuwe beleid, verwachten we hier in 2018 een voordelige afwijking van structureel 0,6 miljoen euro. Deze vergoeding voor de kosten van beschermingsbewind werd aangewend ter dekking van de uitvoeringskosten van de regeling. Doordat de vergoeding komt te vervallen vanaf 1 maart ontstaat er binnen beschermingsbewind een dekkingstekort van structureel 0,6 miljoen euro.

In 2018 zullen wij u een begrotingswijziging voorleggen om bovenstaand dekkingstekort binnen beschermingsbewind structureel te dekken uit het ontstane voordeel op de vergoeding aan burgers onder beschermingsbewind.

Individuele Inkomensvoet (N 0,3 miljoen euro)

In 2016 en 2017 was ook al sprake van overschrijdingen met 0,2 miljoen euro. Het structureel tekort en de groei daarvan houden verband met het groeiend aantal deelnemers aan de regeling. Daarnaast wordt de uitkering aan personen die deze al eerder hebben ontvangen sinds 2018 ambtshalve verstrekt en niet meer op aanvraag. Dit leidt tot een besparing op de uitvoeringskosten maar ook tot extra verstrekkingen

Wet Kinderopvang (V 0,2 miljoen euro)

In 2018 verwachten we vergelijkbaar met vorig jaar minder uit te geven aan vergoedingen voor de Wet Kinderopvang. In het verleden hadden we tekorten op deze post. Daarom hebben we het beleid aangepast. We zijn strenger met het toekennen van vergoedingen. Aan de andere kant zoeken we ook naar mogelijkheden om voor bepaalde doelgroepen de toekenning te versoepelen.

Overige posten bijzondere bijstand (N 1,4 miljoen euro)

We verwachten dat de stijging van de overige posten binnen de bijzondere bijstand zich net als in 2017 zal voordoen. Onder andere gaat het hier om het beroep dat statushouders doen op de voorzieningen van de bijzondere bijstand.

Vorming gemeenschappelijke Backoffice (N 250 duizend euro)

Landelijk wordt voor de uitvoering van de bijstand gewerkt aan de ontwikkeling van een Gemeenschappelijke Backoffice Inkomens (GBI). Deze maakt uitvoering van backoffice-taken op landelijk of regionaal niveau mogelijk. Hierdoor gaan we uit van een besparing op de uitvoeringskosten van structureel 250 duizend euro vanaf 2018. Deze besparing gaan wij niet realiseren in 2018. De vorming van het GBI loopt vertraging op en is op zijn vroegst in 2021 operationeel.

Overige (V 62 duizend euro)

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een voordeel van 62 duizend euro.

Programma 2. Economie en werkgelegenheid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 2. Economie en werkgelegenheid	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
02.1 Groningen kennisstad	2.112	2.096	2.096	0
02.2 Aantrekkelijke stad	3.152	3.151	3.191	-40
02.3 Bedrijvige stad	1.081	921	921	0
02.4 Overig econ en werkgelegenheid	21.658	22.556	21.806	750
Totaal lasten	28.003	28.724	28.014	710
Baten				
02.1 Groningen kennisstad	501	501	501	0
02.2 Aantrekkelijke stad	1.034	1.034	1.034	0
02.3 Bedrijvige stad	34	34	34	0
02.4 Overig econ en werkgelegenheid	3.476	3.471	3.471	0
Totaal baten	5.045	5.040	5.040	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	97	97	97	0
Totaal onttrekkingen	47.198	48.098	48.098	0
Totaal Programma 2	24.143	24.317	25.027	710

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

2.1 Groningen kennisstad	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	0	0	0

Uitgaven middelen G-kwadraat 2018 (geen afwijking)

Vooralsnog lopen de verplichtingen en uitgaven conform planning. De verplichtingen en uitgaven voor 2018 zijn deels al vastgelegd en gereserveerd. Dit kan er voor zorgen dat gedurende het jaar het beroep op de middelen hoger komt te liggen dan de dan nog beschikbare middelen. Hierdoor kan het voorkomen dat wij niet alle nog in bewerking en niet gereserveerde projecten of initiatieven financieel kunnen ondersteunen. Wij houden periodiek bij hoeveel er wordt uitgegeven, zodat wij tijdig kunnen bijsturen.

2.4 Overig economie en werkgelegenheid	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	750	0	750

Vrijval kapitaallasten ruilmiddelen (V 750 duizend euro)

In de gemeentebegroting 2018 zijn voor ruim 27 miljoen euro incidentele middelen uit reserves geruild voor een structurele ophoging van het kapitaallastenbudget van ruim 1,25 miljoen euro.

In 2018 verwachten wij dat deze ophoging van het kapitaallastenbudget grotendeels vrijvalt, omdat de betreffende activa nog niet gereed zijn. Volgens de verslaggevingsregels kan er dan nog niet worden afgeschreven op deze activa. De hiermee gepaard gaande vrijval bedraagt naar verwachting 750 duizend euro.

Programma 3. Onderwijs

3.1 Onderwijskansen

3.1.4 Onderwijshuisvesting

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

3 Programma: Onderwijs		
3.1 Deelprogramma: Onderwijskansen		
3.1.4 Beleidsveld: Onderwijshuisvesting		
Huisvestingsbudget onder druk		<p>Toelichting: Het blijkt steeds vaker dat het – via het programma – aan schoolbesturen beschikbaar gestelde bouwbudget onder druk komt te staan en zelfs onvoldoende blijkt te zijn.</p> <p>Oorzaak: Sterk gestegen bouwkosten en verhoogde eisen aan de bouw als energie neutraal, frisse scholen etc.</p> <p>Bijsturing: Binnen het budget onderwijshuisvesting is er geen ruimte om deze extra kosten te kunnen dekken. Er zal in breder perspectief met andere ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting (o.a. herindeling, nieuw IHP, duurzaamheidsambities, doordecentralisatie, renovatie) onderzocht worden wat er nodig is om het beleidsvoornemen te kunnen uitvoeren.</p> <p>In verband met de ontwikkeling van onderwijs in/rondom Meerstad en de moties daarover vanuit de raad hebben we een raadsvoorstel opgesteld om financiering van de nieuwbouw van de school in Engelbert te onttrekken uit de AER. Dit raadsvoorstel is gepland om op 27 juni 2018 in uw raad te zijn behandeld.</p>

3.2 Voorkomen schooluitval

3.2.1 VSV en Leerplicht

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% thuiszitters in schooljaar teruggeleid naar onderwijs	75%	65%

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

3 Programma: Onderwijs		
3.2 Deelprogramma: Voorkomen schooluitval		
3.2.1 Beleidsveld: VSV en leerplicht		
Percentage thuiszitters teruggeleid naar school		<p>Het percentage thuiszitters dat weer is teruggeleid naar school ligt tot nu toe onder de geformuleerde ambitie van 75%. Dit is ook het geval voor 2017, zoals in de rekening is aangegeven.</p> <p>Oorzaak: de gemeente heeft beperkte invloed op het resultaat</p>

dat erg afhankelijk is van de individuele situatie van de jongere.
 Bijsturing: we werken met het onderwijsveld aan het opstellen van een lokaal thuiszitterspact.

Financiële toelichting

Programma 3. Onderwijs	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
03.1 Onderwijskansen	26.325	26.528	26.528	0
03.2 Voorkomen schooluitval	2.474	2.474	2.474	0
Totaal lasten	28.799	29.002	29.002	0
Baten				
03.1 Onderwijskansen	6.747	6.836	6.836	0
03.2 Voorkomen schooluitval	600	600	600	0
Totaal baten	7.347	7.436	7.436	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	1.239	1.239	1.239	0
Totaal onttrekkingen	1.942	1.942	1.942	0
Totaal Programma 3	-20.749	-20.863	-20.863	0

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg

4.2 Passende ondersteuning en zorg

4.2.1 Ondersteunende voorzieningen & 4.2.2 Specialistische zorgvoorziening

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% cliënten waarbij de doelrealisatie o.b.v. de uitkomsten uit de ZRM conform de beoogde doelen uit het PVA is *	- **	

*Nieuwe indicator (=0-meting).

** Deze indicator wordt nog nader geoperationaliseerd.

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

4	Programma: Welzijn, gezondheid en zorg	
4.2	Deelprogramma: Passende ondersteuning en zorg	
4.2.1	Beleidsveld: Ondersteunende voorzieningen	
	% cliënten waarbij de doelrealisatie o.b.v. de uitkomsten uit de ZRM conform de beoogde doelen uit het PVA is	Wat de stand van zaken met betrekking tot deze indicator is, is onduidelijk aangezien er onvoldoende over in de registratie terug te vinden valt. Oorzaak: Deze indicator is nog in ontwikkeling bij de WIJ-teams.

4.2.3 Interventies veilig opgroeien

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal op de wachtlijst Veilig Thuis	< 10	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

4	Programma: Welzijn, gezondheid en zorg	
4.2	Deelprogramma: welzijn gezondheid en zorg	
4.2.3	Beleidsveld: interventies veilig opgroeien	
	Wachtlijst Veilig Thuis	Het jaargemiddelde van 10 zal waarschijnlijk hoger komen te liggen Oorzaak: in het 1e kwartaal bedroeg de wachtlijst gemiddeld 29 zaken. Bijsturing: Veilig Thuis heeft extra subsidie gekregen voor structurele uitbreiding van capaciteit per 1 januari 2018. Het kost even tijd om personeel te vinden en in te werken. Het effect hiervan is overigens nu zichtbaar: in april is de wachtlijst gezakt naar 9 zaken.

Financiële toelichting

Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
04.1 Sociaal klimaat	53.313	53.460	52.260	1.200
04.2 Passende ondersteuning en zorg	200.668	198.526	203.173	-4.647
Totaal lasten	253.981	251.986	255.433	-3.447
Baten				
04.1 Sociaal klimaat	28.248	27.936	27.936	0
04.2 Passende ondersteuning en zorg	14.550	11.219	11.219	0
Totaal baten	42.798	39.155	39.155	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	3.173	3.173	3.173	0
Totaal onttrekkingen	1.772	1.772	1.772	0
Totaal Programma 4	-212.584	-214.232	-217.679	-3.447

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

4.1 Sociaal klimaat	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	1.310	0	1.200

Afwikkeling subsidies (V 1,2 miljoen euro)

Binnen het sociale domein sturen we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Baten analyse (MKBA), strakker op de verantwoording van subsidies. Hierdoor verwachten we in 2018 een incidenteel voordeel van 1,2 miljoen euro. Dit voordeel bestaat voor 1 miljoen euro uit terugvordering van vermogen van de MJD gekoppeld aan de vorming van de wijkteams en voor 0,2 miljoen euro uit overige vrijval subsidies. Dit voordeel komt bovenop de realisatie van de bezuiniging MKBA.

4.2 Passende ondersteuning en zorg	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-4.647	0	-4.647

Resultaat statushouders (V 0,9 miljoen euro)

Over de periode 2016-2017 resteren incidentele rijksmiddelen verhoogde asielinstroom. Deze middelen maken onderdeel uit van het door uw raad vastgestelde kader op te nemen bestemmingsvoorstellen. We zetten deze middelen in voor de jaren 2018 en 2019. Het bedrag wordt in 2018 niet volledig uitgegeven maar zal doorlopen naar 2019.

Jeugd (N 3,5 miljoen euro)

Op dit moment beschikken we nog niet over de definitieve cijfers 2017 van de RIGG. Ook heeft de RIGG nog geen prognose 2018 afgegeven. In de begroting 2018 houden we rekening met een tekort van 2,8 miljoen euro. Bovenop dit tekort verwachten we op basis van onze huidige inzichten en de voorlopige resultaten over 2017 een extra nadeel van 3,5 miljoen euro. Deze prognose bevat een aantal risico's en onzekerheden. Met name de omvang van de zorg in natura is lastig te prognosticeren. In deze prognose gaan we uit van de verwachte kosten voor zorg in natura in 2017. Dit leidt tot een nadeel van 1,1 miljoen euro. Daarnaast is het prijseffect van de nieuwe inkoopcontracten en de volumeontwikkeling 2018 op dit moment nog niet in te schatten. In deze prognose houden we rekening met 2 miljoen euro extra lasten in verband met prijs- en volumeontwikkeling (5%), bovenop de te ontvangen prijscompensatie van het Rijk.

Daarnaast hebben we te maken met extra uitvoeringskosten RIGG zoals de Taskforce en extra kosten OJG (Ondersteuner jeugd en gezin bij huisartsen). Per saldo een nadeel van 0,5 miljoen euro. Tenslotte verwachten we dat de PGB kosten door aanpassing van het tariefsysteem 0,1 miljoen euro hoger zullen uitvallen. Tegenover de genoemde nadelen bestaat een voordeel van 178.000 euro betreffende de toegang GGD. Dit bedrag zouden we in het kader van de solidariteit moeten betalen aan de RIGG, door gewijzigd beleid is dit komen te vervallen.

Algemene voorzieningen huishoudelijke hulp (N 325 duizend euro)

In de jaarrekening 2017 was er nog sprake van een voordeel van 0,9 miljoen euro. Ongeveer de helft van dit bedrag is bij de begrotingsvoorbereiding 2018 structureel ingezet voor elders gestegen zorgkosten. De andere helft is structureel gebruikt ter dekking van gestegen CAO tarieven. Door de trendmatige groei van het aantal cliënten verwachten we dat de kosten voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp in 2018 325 duizend euro hoger uitkomen dan begroot. Daarnaast zijn we bezig met een onderzoek naar het effect van de gestegen CAO tarieven huishoudelijke hulp. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

Wmo 18+ Zorg in natura (N 0,9 miljoen euro)

De extra middelen voor de grenscorrectie Meerstad ontvangen we vanaf 2019. In de begroting hebben we rekening gehouden met de ontvangst van deze middelen vanaf 2018. Dit geeft een incidenteel nadeel van 0,4 miljoen euro. Daarnaast verwachten we op basis van de zorggegevens vanuit de productie verklaringen 2017 een structureel nadeel van 0,5 miljoen euro op de kosten Wmo 18+, voor wat betreft het onderdeel zorg in natura.

Wmo individueel vervoer (N 0,6 miljoen euro)

De kosten voor het individueel vervoer, hulpmiddelen, scootmobielen en rolstoelen zijn fors gestegen. We zijn op dit moment aan het onderzoeken wat hiervan de oorzaken zijn. Voor 2018 gaan we uit van een nadeel van 0,6 miljoen euro.

Beschermd wonen (N 222 duizend euro)

Op basis van de realisatiecijfers 2017 verwachten we een stijging van de zorgkosten, zowel zorg in natura als persoonsgebonden budget. De verwachte kosten liggen 222 duizend euro hoger dan begroot.

We zijn bezig met het uitvoeren van een tarievenonderzoek. De effecten hiervan kunnen we nog onvoldoende bepalen. We verwachten wel dat het nadeel hierdoor hoger zal worden. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

Programma 5. Sport en bewegen

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 5. Sport	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
05.1 Sportieve infrastructuur	20.395	20.162	20.002	160
05.2 Jeugd in beweging	1.298	1.423	1.423	0
Totaal lasten	21.693	21.585	21.425	160
Baten				
05.1 Sportieve infrastructuur	6.549	6.235	6.235	0
05.2 Jeugd in beweging	0	0	0	0
Totaal baten	6.549	6.235	6.235	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	220	220	220	0
Totaal onttrekkingen	258	266	266	0
Totaal Programma 5	-15.106	-15.304	-15.144	160

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 6. Cultuur

6.1 Culturele infrastructuur

6.1.5 Evenementen

Prestatie indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal evenementen 200 - 1.000 bezoekers	160	
Aantal evenementen 1.000 - 2.000 bezoekers	70	
Aantal meldingen geluidsoverlast evenementen (totaal)	195	
Aantal meldingen geluidsoverlast evenementen - Binnenstad	10	
Aantal meldingen geluidsoverlast evenementen - Stadspark	80	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

6 Programma: Cultuur		
6.1 Deelprogramma: Culturele infrastructuur		
6.1.5 Beleidsveld: Evenementen		
Volksfeesten met een inspirerend en gevarieerd programma en vanuit een meer professionele structuur (Koningsdag en Groningens Ontzet)		<p>Vanwege het bezoek van het koninklijk paar op Koningsdag, werd dit evenement dit jaar vanuit een professionele structuur georganiseerd.</p> <p>De organisatie van Groningens Ontzet werkt aan een professionaliseringsslag. Zowel de uitwerking daarvan op de organisatie van dit evenement en op het programma moet nog blijken.</p> <p>Wij zullen de lessen van Koningsdag 2018 en Groningens Ontzet 2018 doortrekken naar de invulling van de organisatiestructuur en het programma van volgend jaar.</p>
Aantal evenementen		<p>Conform de landelijk trend, is er een daling waarneembaar in het aantal evenementen. Voor evenementenorganisatoren is het complexer geworden om een evenement te organiseren gelet op de eisen die aan veiligheid worden gesteld. Daarnaast brengen wij in sommige gevallen meerdere evenementen onder één vergunning onder, waar dit voorheen verschillende vergunningen betrof.</p>
Aantal meldingen geluidsoverlast		<p>Wij verwachten dat het aantal meldingen geluidsoverlast licht hoger zal zijn dan onze ambitie. Wij hebben deze ambitie scherp gesteld en spannen ons maximaal in om het aantal meldingen over geluidsoverlast zo veel mogelijk te beperken. De afgelopen jaren zien wij dat het aantal meldingen hoger ligt dan onze ambitie. Vaak wordt dit verklaard door enkele evenementen.</p>

6.2 Deelname aan cultuur

6.2.2 Een leven lang cultuur

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

6 Programma: Cultuur		
6.2 Deelprogramma: Deelname aan cultuur		
6.2.2 Beleidsveld: Een leven lang cultuur		
	Implementeren van visie en plannen voor een Historisch Museum voor Stad en Provincie, dit is een samenwerking tussen het Groninger Museum, het Noordelijk Scheepvaartmuseum en de Groninger Archieven.	De verwachting is dat het niet gaat lukken om tot implementatie over te gaan in 2018. Er is vertraging in het proces. Betrokken partijen hebben nog geen gezamenlijk plan voor het museum, er ligt op dit moment een conceptidee op hoofdlijnen. Over hoe dit idee geconcretiseerd moet worden zijn nog geen afspraken.

Financiële toelichting

Programma 6. Cultuur	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
06.1 Culturele infrastructuur	28.703	30.337	30.057	280
06.2 Deelname aan cultuur	15.286	15.151	15.251	-100
Totaal lasten	43.989	45.488	45.308	180
Baten				
06.1 Culturele infrastructuur	10.113	10.113	10.067	-46
06.2 Deelname aan cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	10.113	10.113	10.067	-46
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.377	2.377	2.377	0
Totaal onttrekkingen	2.616	2.616	2.616	0
Totaal Programma 6	-33.637	-35.136	-35.002	134

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

6.1 Culturele infrastructuur	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	280	-46	234
Afwikkeling subsidies (V 300 duizend euro)			
We sturen strakker op de verantwoording van subsidies in het sociaal domein, hierdoor verwachten we in 2018 een voordeel van 300 duizend euro.			
Overige (N 66 duizend euro)			
De overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 66 duizend euro.			

Programma 7. Verkeer

7.1 Fiets

7.1.1 De fiets eerst

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer		
7.1 Deelprogramma: Fiets		
7.1.1 Beleidsveld: Fietsnetwerk		
Aanleg fietspad noordelijke ringweg valt duurder uit.		Oorzaak: In november 2016 heeft de raad het voorkeurstracé vastgesteld voor het fietspad langs de Noordelijke Ringweg (https://groningen.raadsinformatie.nl/document/4574589/1#search="tracekeuze%20fietspaden"). Inmiddels is gebleken dat een oude en kwetsbare waterleiding – die grotendeels onder het geplande fietspad ligt – vervangen moet worden omdat die de voortdurende druk van het fietspad mogelijk niet kan weerstaan. De vervanging van de waterleiding heeft gevolgen voor de financiën en de planning van het project. Bijsturing: Fietspad faseren.

7.2 Openbaar vervoer

Effectindicator(en)	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% doorstroming openbaar vervoer	≥60%	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer		
7.2 Deelprogramma: Openbaar vervoer		
Doorstroming openbaar vervoer		De doorstroming van het openbaar vervoer komt met name waar vrije bus infrastructuur ontbreekt steeds meer onder druk te staan. Dit door toename van het wegverkeer en (geplande) werkzaamheden zoals Ring Zuid en Spoorzone.

7.2.1 Bereikbaarheid dynamo's HOV

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal DRIS-panelen (overzichtspanelen) binnen de gemeente Groningen	≥226	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer		
7.2 Deelprogramma: Openbaar vervoer		
7.2.1 Beleidsveld: Bereikbaarheid dynamo's HOV		
Oplevering laatste projecten HOV-visie in 2019 in plaats van 2018		Oorzaak: De werkzaamheden UMCG-noord en UMCG-zuid kunnen niet samenvallen met de aanpak van de Diepenring, vanwege bereikbaarheid omliggende gebied. Plaatsen DRIS wordt hier daarom ook niet gehaald. Zie ook volgende punt. Bijsturing: Uitvoering is uitgesteld naar 2019.
Oplevering laatste DRIS-panelen in 2019 in plaats van 2018		Oorzaak: Laatste palen die nog geplaatst moeten worden, vallen binnen de nog lopende projecten Onderdoorgang Paterswoldseweg, UMCG-Noord en UMCG-zuid. Bijsturing: Plaatsing laatste DRIS-paal van de geplande 226 gebeurt waarschijnlijk in 2019.

7.3 Auto

7.3.1 Bereikbaarheid dynamo's auto

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer		
7.3 Deelprogramma: Auto		
7.3.1 Beleidsveld: Bereikbaarheid dynamo's auto		
Besluitvorming eerste verkenningen westelijke ringweg later		De eerste verkenningen voor de westelijke ringweg worden nu uitgevoerd. De besluitvorming hierover vindt pas na de verkiezingen van gemeente en provincie plaats. In de begroting was gemeld dat de planstudie, de vervolgfase, naar verwachting eind 2018 zou starten. Dit wordt daarom medio 2019. Oorzaak: besluitvorming na de verkiezingen

7.3.2 Stedelijke bereikbaarheid auto

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer		
7.3 Deelprogramma: Auto		
7.3.2 Beleidsveld: Stedelijke bereikbaarheid auto		
Werkzaamheden aansluiting Zonnelaan-noordelijke ringweg starten later		De werkzaamheden voor de aansluiting Zonnelaan-noordelijke ringweg starten niet in 2018. 2018 wordt gebruikt voor de besluitvorming, de samenwerkingsovereenkomsten en de aanbesteding. De kruising wordt samen met de Zernikelaan uitgevoerd en starten begin 2019, zoals ook al gemeld in de jaarrekening 2017. Uitvoering van de kruising zelf mogelijk in de zomer 2019 vanwege de bereikbaarheid, naar te bepalen in afstemming met Groningen bereikbaar en met andere bouwwerkzaamheden op Zernike. Oorzaak: langere proceduredtijd voor samenwerkingsovereenkomsten en besluitvorming.

Financiële toelichting

Programma 7. Verkeer	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
07.1 Fiets	2.744	2.922	2.922	0
07.2 Openbaar vervoer	1.529	1.529	1.529	0
07.3 Auto	465	465	465	0
07.4 Parkeren	12.528	12.482	12.482	0
07.5 Verkeersveiligheid	210	210	210	0
07.6 Overig verkeer	8.502	8.360	8.360	0
Totaal lasten	25.978	25.968	25.968	0
Baten				
07.1 Fiets	0	0	0	0
07.2 Openbaar vervoer	0	0	0	0
07.3 Auto	0	0	0	0
07.4 Parkeren	17.555	17.697	17.697	0
07.5 Verkeersveiligheid	0	0	0	0
07.6 Overig verkeer	1.872	1.482	1.482	0
Totaal baten	19.427	19.179	19.179	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.985	3.004	3.004	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 7	-9.536	-9.793	-9.793	0

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 8. Wonen

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 8. Wonen	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
08.1 Gezinnen	2.859	2.844	2.844	0
08.2 Jongerenhuisvesting	607	607	607	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	2.966	3.810	3.810	0
08.5 Betaalbaarheid en beschikbaarheid	0	0	0	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	914	939	939	0
08.7 Overig wonen	15.667	16.558	16.468	90
Totaal lasten	23.044	24.789	24.699	90
Baten				
08.1 Gezinnen	156	156	156	0
08.2 Jongerenhuisvesting	68	68	68	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	267	267	267	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	0	25	25	0
08.7 Overig wonen	7.995	8.420	8.420	0
Totaal baten	8.519	8.969	8.969	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	17.528	17.528	17.528	0
Totaal onttrekkingen	1.154	1.883	1.883	0
Totaal Programma 8	-30.899	-31.465	-31.375	90

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Bij het ruimen van graven op Selwerderhof (beleidsveld 9.1.5 Begraven) maken we de kanttekening dat de gehele procedure daarvoor omwille van de beoogde zorgvuldigheid meer dan een jaar in beslag neemt. We verwachten in mei of juni van dit jaar de bekendmaking te doen waarna nabestaanden een jaar de tijd hebben om te reageren. Het feitelijke ruimen zal daarna in zomer van 2019 plaatsvinden.

Daarnaast maken we hier melding van het feit dat we een eerste bijsturingsmaatregel hebben getroffen inzake de ontwikkeling "Inzet binnen Stadsbeheer van mensen met een SW-indicatie". Doordat er geen nieuwe instroom in de SW regeling mogelijk is neemt het aantal medewerkers met een SW-indicatie steeds verder af. Omdat bovendien compensatie uit andere doelgroepen (zoals banenafpraak-banen) hier bij achterblijft zagen wij ons door de geringere capaciteit genoodzaakt om te stoppen met een aantal externe onderhoudsopdrachten.

Tot slot treffen we periodiek bijsturingsmaatregelen op ons programma beheer en onderhoud dat wij jaarlijks uitvoeren, omdat door afstemming met bijvoorbeeld nutsbedrijven projecten niet altijd volgens de oorspronkelijke planning kunnen worden uitgevoerd.

Financiële toelichting

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
09.1 Onderhoud en beheer openbare ruimte	54.270	54.227	54.227	0
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	33.381	33.427	33.427	0
Totaal lasten	87.651	87.654	87.654	0
Baten				
09.1 Onderhoud en beheer openbare ruimte	22.081	22.016	22.016	0
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	39.368	39.415	39.415	0
Totaal baten	61.449	61.431	61.431	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	125	125	125	0
Totaal onttrekkingen	200	200	200	0
Totaal Programma 9	-26.127	-26.148	-26.148	0

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 10. Veiligheid

10.2 Jeugd en veiligheid

Effectindicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal problematische jeugdgroepen	2	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

10	Programma: Veiligheid	
10.2	Deelprogramma: Jeugd en veiligheid	
	Aantal problematische jeugdgroepen	Naast de problematische jeugdgroepen in de wijken Paddepoel en Beijum is er sprake van een nieuwe jeugdgroep in Lewenborg.

10.3 Integriteit en veiligheid

10.3.4 Hennepteelt en drugshandel

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal gesloten drugspanden	20	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

10	Programma: Veiligheid	
10.3	Deelprogramma: Integriteit en veiligheid	
10.3.4	Beleidsveld: Hennepteelt en drugshandel	
	Aantal gesloten drugspanden	De keten is op orde, wat ertoe leidt dat het aantal gesloten drugspanden stijgt. Op dit moment is het aantal gesloten drugspanden 32. Dit levert extra werkzaamheden op, met name bij VTH. Bij de begroting 2019 beoordelen we of er sprake is van een structureel effect.

Financiële toelichting

Programma 10. Veiligheid				Verwachte
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	afwijking VGR 2018
Lasten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	4.634	4.644	4.704	-60
10.2 Jeugd en veiligheid	595	595	595	0
10.3 Integriteit en veiligheid	1.106	1.106	1.106	0
10.4 Fysieke veiligheid	17.191	16.823	16.823	0
Totaal lasten	23.526	23.168	23.228	-60
Baten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	1.799	1.802	1.802	0
10.2 Jeugd en veiligheid	0	0	0	0
10.3 Integriteit en veiligheid	468	468	468	0
10.4 Fysieke veiligheid	855	488	488	0
Totaal baten	3.122	2.758	2.758	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 10	-20.404	-20.410	-20.470	-60

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 11. Stadhuis en Stadjer

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 11. Stadhuis en stadjer				Verwachte
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	afwijking VGR 2018
Lasten				
11.1 Publieke dienstverlening	12.821	12.628	12.773	-145
11.2 Communicatie met de burger	85	85	85	0
Totaal lasten	12.906	12.713	12.858	-145
Baten				
11.1 Publieke dienstverlening	5.325	5.316	5.269	-47
11.2 Communicatie met de burger	0	0	0	0
Totaal baten	5.325	5.316	5.269	-47
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 11	-7.581	-7.397	-7.589	-192

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Lasten				
12.1 College en Raad	6.682	6.581	5.922	659
12.2 Gebiedsgericht werken	5.037	4.997	4.997	0
Totaal lasten	11.719	11.578	10.919	659
Baten				
12.1 College en Raad	1.306	1.756	1.631	-125
12.2 Gebiedsgericht werken	165	165	165	0
Totaal baten	1.471	1.921	1.796	-125
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	10.354	10.458	10.458	0
Totaal onttrekkingen	16.576	20.206	20.206	0
Totaal Programma 12	-4.026	91	625	534

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 12.1 College en Raad	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	659	-125	534

Nominale compensatie (V 815 duizend euro)

De nominale ontwikkelingen (loon- en prijsontwikkelingen) stellen we ten opzichte van de begroting bij. De loonkosten nemen in 2018 met 0,3 procent af vanwege een sociale lastenmutatie. Op basis van ramingen van het CPB verwachten wij voor 2018 een toename van de prijsontwikkeling van 0,2 procent. Daarnaast is nog sprake van een nacalculatie over 2016. Het totale voordeel komt daarmee op 815 duizend euro.

Bezuiniging op de organisatie (V 174 duizend euro)

In de begroting is een bezuinigingsopgave voor onze organisatie opgenomen. Op dit deelprogramma noteren wij een incidenteel voordeel van 204 duizend euro. In het hoofdstuk over de bezuinigingen worden de totale resultaten gepresenteerd, dus inclusief de afwijkingen op de overige programma's.

Aanbestedingsvoordeel inleen (N 400 duizend euro)

De bezuiniging op de organisatie vullen wij voor een deel in door een aanbestedingsvoordeel op inleenkrachten van Randstad. Het nieuwe contract is op 1 september 2017 ingegaan. De besparing geldt alleen voor nieuwe inleenovereenkomsten van Randstad vanaf die datum. Veel oude overeenkomsten lopen nog door en daarvoor geldt het voordeel niet. Daarom verwachten wij dit jaar nog een nadeel op deze bezuiniging van 400 duizend euro.

Overig (V 574 duizend euro)

Aan overige afwijkingen met betrekking tot deze bezuinigingsopgave verwachten wij een voordeel van 604 duizend euro. Dit voordeel bestaat uit incidentele vrijval projectkosten ad 100 duizend euro, incidentele vrijval op

het weglekbudget voor bezuinigingen van 293 duizend euro en overdekking op overige maatregelen van 181 duizend euro.

Accountantskosten (N 200 duizend euro)

Als gevolg van aanvullende financiële afspraken door het Audit Committee met de accountant voorzien wij een overschrijding op de accountantskosten van 200 duizend euro.

Verhoging dekkingsgraad tarieven cultuur (N 125 duizend euro)

Eén van de bezuinigingsmaatregelen is de verhoging van de dekkingsgraad van de privaatrechtelijke tarieven. Van de oorspronkelijke bezuiniging moet 125 duizend euro door de cultuursector concreet worden ingevuld. Wij houden er rekening mee dat wij deze bezuiniging in 2018 niet kunnen realiseren. Dat betekent een tekort van 125 duizend euro.

Bijdrage A&O Fonds (N 100 duizend euro)

Vanaf 2018 zijn rechtstreekse betalingen uit het gemeentefonds aan derden - waaronder de VNG - niet meer mogelijk. Het A&O fonds (Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds) en de Waarderingskamer sturen zelf facturen aan gemeenten. De werkelijke lasten zijn voor Groningen echter structureel 100 duizend euro hoger. Voor de begroting 2019 wordt dit knelpunt bij de integrale afweging naar voren gebracht.

Griffie (N 30 duizend euro)

Als gevolg van de toename in werkzaamheden door de herindeling en raadsverkiezingen hebben we de formatie van de griffie tijdelijk uitgebreid waardoor we een tekort voorzien bij de griffie van 30 duizend euro.

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Deelprogramma				
Lasten				
13.1 Algemene inkomsten & post onvoorzien	39.402	39.402	38.943	459
Totaal lasten	39.402	39.402	38.943	459
Baten				
13.1 Algemene inkomsten & post onvoorzien	574.581	574.589	576.398	1.809
Totaal baten	574.581	574.589	576.398	1.809
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 13	535.179	535.187	537.455	2.268

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 13.1 Alg. inkomsten en post onvoorzien	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	459	1.809	2.268

Gemeentefonds (V 756 duizend euro)

Algemene uitkering 2017

Uit de meicirculaire 2018 blijkt dat de uitkeringsfactor over 2017 met 2 punten neerwaarts wordt bijgesteld. Voor Groningen levert dit een nadeel op van 357 duizend euro. Er heeft een actualisatie van de uitkeringsbasis plaatsgevonden. Dit levert voor Groningen een voordeel op van 82 duizend euro. Daarnaast hebben er enkele bijstellingen in integratie- en decentralisatie uitkeringen plaatsgevonden. Deze bijstellingen worden deels verrekend met de inhoudelijke programma's en leiden hierdoor niet tot een concernresultaat en kunnen deels niet worden verrekend met een inhoudelijk programma waardoor ze wel tot concernresultaat leiden.

Twee mutaties kunnen niet worden verrekend met een inhoudelijk programma:

- Decentralisatie uitkering Maatschappelijke begeleiding - 329 duizend euro;
- Suppletie uitkering Bommenregeling – 1 duizend euro.

Landelijke ontwikkelingen 2018 (V 2,33 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2018 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2018/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2018>) volgt dat de uitkeringsfactor in 2018 structureel met 13 punten stijgt ten opzichte van primitieve begroting 2018. Met name de extra uitgaven in het Regeerakkoord leiden via de normeringssystematiek tot een stijging van de algemene uitkering. In 2018 levert het per saldo een voordeel op van 2,33 miljoen euro.

Plaatselijke ontwikkelingen 2018 (N 973 duizend euro)

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2018. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer

en de jaarrekening 2017 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Met name het aantal inwoners, bijstandsontvangers en het regionale klantenpotentieel vallen lager uit dan ingeschat bij de begroting 2018. Deze actualisaties leiden per saldo tot een lagere uitkering van 973 duizend euro in 2018.

Dividend (V 524 duizend euro)

De dividenduitkering van Enexis en de BNG vallen hoger uit dan begroot. De begroting was nog gebaseerd op de gerealiseerde uitkeringen uit 2015. In 2015 moest de bank haar eigen vermogen positie versterken en speelde tevens de bankencrisis nog een rol. Vooral De BNG heeft sindsdien meer uitgekeerd. Zowel de winst per aandeel als het uitgekeerde percentage van de winst stijgt.

Saldo financieringsfunctie (V 939 duizend euro)

Korte mismatchfinanciering (V 422 duizend euro)

In 2018 verwachten we een korte mismatch benutting van 79 miljoen euro. Hierbij wordt een deel van de lange vermogensbehoefte gefinancierd met kort vermogen. Het rentevoordeel daarbij bedraagt 1,274 miljoen euro. Dit voordeel ontstaat doordat het rentetarief voor langlopende leningen is begroot op 1,50%, terwijl de korte rentetarieven onder de nul procent liggen. Van het rentevoordeel is in de begroting al rekening gehouden met een voordeel van 752 duizend euro. Het netto voordeel bedraagt 422 duizend euro.

Rente kort vermogen (V 244 duizend euro)

We verwachten dit jaar kasgeldleningen aan te trekken met een gemiddelde omvang van 38 miljoen euro. Doordat de korte rente onder de nul procent ligt, realiseren we rentebaten van 244 duizend euro.

Overig Treasury (V 273 duizend euro)

De overige afwijkingen bestaan uit een prijsvoordeel van 71 duizend euro op nieuwe leningen. Het begrote rentetarief op nieuwe leningen is 1,50%. We verwachten dat we de leningen tegen een gemiddeld rentetarief van 1,38% kunnen afsluiten. Op Investeringsleningen ontstaat een rentevoordeel van 194 duizend euro omdat we meer zullen doorberekenen dan is begroot. Resteert er nog aan geringe afwijkingen een voordeel van 8 duizend euro.

Overig (V 48 duizend euro)

Overige posten tellen op tot een voordeel van 48 duizend euro.

Post onvoorzien

Het college heeft besloten om 20 duizend euro ten laste van de post onvoorzien te brengen ter dekking van de subsidie aan Stichting 100 jaar De Ploeg. Daarnaast wordt 25 duizend euro beschikbaar gesteld ten behoeve van projectkosten voor het WK Wielrennen 2020. Dit bedrag houden we beschikbaar in afwachting van bijdragen van andere partijen. Met betrekking tot de resterende 55 duizend euro zijn er op dit moment nog geen bestedingsvoorstellen bekend.

Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 18-1	Verwachte afwijking VGR 2018
Lasten				
14.1 Overhead en ondersteuning organisatie	103.580	105.511	108.738	-3.227
Totaal lasten	103.580	105.511	108.738	-3.227
Baten				
14.1 Overhead en ondersteuning organisatie	12.125	14.462	14.462	0
Totaal baten	12.125	14.462	14.462	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 14	-91.455	-91.049	-94.276	-3.227

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

14.1 Overhead en ondersteuning organisatie	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-3.227	0	-3.227

Bezuinigingen op de organisatie (N 2,2 miljoen euro)

Diverse organisatieonderdelen zijn bezig met het efficiënter maken van de organisatie/bedrijfsvoering. Met als doel de bezuinigingen op de organisatie te realiseren. Deze bezuiniging op de organisatie gaan we nu waarschijnlijk niet realiseren. We zien een sterke toename van de vraag om ondersteuning. Organisatiewijzigingen bij het primair proces vragen om andere ondersteuning van de adviseurs van de ondersteunende directies. Dit leidt tot een uitbreiding van taken bij deze adviseurs.

Daarnaast geldt dat vanuit Financiën in 2018 meer inzet nodig is dan verwacht als gevolg van de benodigde inspanningen in het kader van het Verbeterprogramma financieel administratieve beheersing en in het kader van de herindeling met Haren en Ten Boer. Daardoor worden momenteel vacatures die niet meer ingevuld zouden worden wel ingevuld, wordt vroegtijdiger geanticipeerd op het vertrek wegens pensioen van medewerkers en is tevens externe inhuur van personeel noodzakelijk.

Een andere ontwikkeling is dat de stad volop in beweging is. Dit stelt ons voor extra opgaven bijvoorbeeld in relatie tot de grote bereikbaarheidsprojecten, de noodzakelijke impuls voor de woningbouw, de implementatie van de Omgevingswet, de herindeling en de energietransitie. Tegelijkertijd constateren we dat de toevoeging van deze extra taken in een groot deel van de gevallen druk zet op de bestaande financiële middelen.

ICT (N 800 duizend euro)

In 2018 is een stijging zichtbaar van het aantal devices welke door het primair proces wordt gebruikt. De toename van de vraag sluit aan bij de verdere digitalisering binnen de Gemeente Groningen. Wij houden rekening met een stijging van de kosten met 800 duizend euro.

Revitalisering Stadhuis (V 325 duizend euro)

Voor de dekking van de tijdelijke kosten in de voorbereidingsperiode is jaarlijks voor een periode van 3 jaar middelen beschikbaar gesteld van 379 duizend euro. Hieruit moeten wij tot 2021 o.a. de loonkosten van de projectleider en de bouwrente van de investering dekken. Dit betekent dat wij de middelen in 2018 niet geheel nodig zullen hebben. Over 2018 verwachten wij een voordeel van 325 duizend euro. In de jaren 2019 en 2020 verwachten wij ook een voordeel. Daarom wordt voorgesteld om het project Revitalisering Stadhuis als meerjarenproject aan te merken. Dit heeft als voordeel dat wij de aanwezige middelen kunnen besteden voor de project gerelateerde zaken in die jaren.

Personeelslasten / extra dienstverlening (N 548 duizend euro)

Het nadeel hier wordt onder meer veroorzaakt door het inhuren van mensen voor tijdelijke vervanging als gevolg van (langdurige) ziekte. Daarnaast zijn er de extra opgaven, zoals eerder vermeld in relatie tot de grote bereikbaarheidsprojecten, de noodzakelijke impuls voor de woningbouw, de implementatie van de Omgevingswet, de herindeling en de energietransitie.

PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Integraal gebiedsgericht werken

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen de paragraaf Integraal gebiedsgericht werken.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

2 Paragraaf: Duurzaamheid Onderdeel: Groningen Geeft Energie Onderwerp: Wind en Warmte		
J v e r w a c h t e n	Oprichting van windplatform met maatschappelijke partners en uitvoeren van gebieds-verkenningen.	De provincie wil grote windturbines via een maatschappelijke tender gaan mogelijk maken. Ons Windbeleidskader vormt hiervoor direct input. Daarmee is onze beleidsvormende fase afgerond en zijn wij klaar voor de vervolgfase. Daarbij is de gemeente afhankelijk van provinciaal beleid. Verwacht wordt dat de provincie eind 2018 de eisen en randvoorwaarden van deze maatschappelijke tender duidelijk heeft. Wij hebben de provincie aangeboden hierin mee te denken. Op dat moment wordt bepaald of het starten van een vervolgfase (uitvoeren van gebiedsverkenningen) mogelijk is. Het starten van deze gebiedsverkenningen leggen wij de gemeenteraad tegen die tijd ter besluitvorming voor.
o p d	Boren van geothermische put op Zernike en levering van warmte	WarmteStad is in de zomer 2017 begonnen met de aanleg van fase 1 (Zernike) van warmtenet Noordwest. De planning was om in het najaar van 2017 de boring van de geothermische bron aan te besteden zodat begin 2018 de eerste boring kon plaatsvinden. Met de publicatie van de 'Staat van de sector geothermie' in juli door Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) ontstond onduidelijkheid over de veiligheid van geothermie. Met een verschil van inzicht tussen specialisten over seismische risico's is er een verschil van inzicht over het garanderen van de veiligheid van onze inwoners. Het project onder deze condities doorzetten was voor ons niet opportuun. Bovendien was de kans te klein dat er binnen redelijke termijn voldoende inhoudelijk comfort over de seismische risico's zou komen. Met het raadsbesluit op 29 november 2017 is de ontwikkeling van een geothermische warmtebron stopgezet en besloten om een nieuwe warmtebron uit te werken die binnen circa 2 jaar operationeel kan zijn. Vanaf september 2018 levert WarmteStad warmte in Noordwest met een tijdelijke warmtevoorziening.

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen de sub-paragraaf duurzaamheid in reguliere beleid.

Paragraaf 9: Bedrijfsvoering

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9 Paragraaf: Bedrijfsvoering Onderdeel: Eén integraal werkende organisatie Onderwerp: Outsourcing ICT		
Project- en transitiekosten 2018 vallen hoger uit dan begroot		<p>De aanbestedingsprocedure nadert zijn voltooiing. De onderhandelingsfase is goed verlopen en ondertussen afgerond. Eén en ander heeft geleid tot een kwalitatief betere uitvraag en naar verwachting eveneens kwalitatief beter definitieve aanbieding.</p> <p>De outsourcing vraagt wel heel veel capaciteit van de organisatie, naast alle andere ontwikkelingen. Risico is aanwezig dat de project- en transitiekosten hoger uit zullen vallen. Aangezien de aanbestedingsprocedure nog loopt is er nog geen betrouwbare inschatting te maken van het totale aanbestedingsresultaat en de transitie & transformatiekosten</p> <p>Bijsturing: Aanvullende maatregelen worden nader uitgewerkt en op korte termijn opnieuw besproken. Daarnaast zijn we nog in afwachting van de definitieve Inschrijvingen (Best and Final Offer). De uitkomsten hiervan zijn medio juni 2018 bekend en dienen nog betrokken te worden bij de analyse van genoemde knelpunten.</p>
Structurele taakstelling op volumes wordt niet gerealiseerd		<p>In 2018 is een stijging zichtbaar van het aantal devices welke door het primair proces wordt gebruikt. De toename van de vraag sluit aan bij de verdere digitalisering binnen de Gemeente Groningen, maar staat haaks op de bezuinigingsopdracht. We houden rekening met een stijging van de kosten. Gevolg is dat de bestaande bezuinigingstaakstelling van 800 duizend euro niet kan worden gerealiseerd.</p>

9 Paragraaf: Bedrijfsvoering Onderdeel: Eén integraal werkende organisatie Onderwerp: Standaardisatie en rationalisatie applicaties		
Vertraging in plan- en besluitvorming		<p>Voor de optimalisatie van het applicatielandschap is gestart met een vooronderzoek, waarna een businesscase met besparingsmogelijkheden is geschreven. De uitwerking van de businesscase per domein, maar ook het doen van vooronderzoeken, maken dat de businesscase vertraging heeft</p>

		<p>opgelopen. O.a. doordat de focus op dit moment ligt op het traject Outsourcing. Daarnaast zien we dat de oorspronkelijke ideeën soms niet te realiseren zijn, dan wel lagere opbrengsten hebben dan geraamd.</p> <p>Bijsturing: Aanstellen aparte programmamanager en verdere ontwikkeling van voorstellen voor standaardisatie en rationalisatie. Sturing optimaliseren.</p>
--	--	--

Slot en nacalculaties

In 2018 worden de volgende slotcalculaties opgesteld:

Slotcalculaties	
December	Grondexploitatie Helpermaar
December	Grondexploitatie Topsport Zorgcentrum

In 2018 worden de volgende nacalculaties opgesteld:

Nacalculaties	
April	Nacalculatie kunstgrasvelden co-financieringsfonds 2017
September	Verbouw Trompsingel 29 ivm huisvesting Noorderlijk Belastingkantoor
Oktober	Hockeyveld Corpus den Hoorn
December	Revitalisering Winschoterdiep
December	Kruispunt Wilhelminakade/Prinsesseweg
December	P+R Reitdiep

Geconstateerde onrechtmatigheden en voortgang IC-plan

Voortgang controleplan en geconstateerde onrechtmatigheden.

Het controleplan 2018 zal in het 2de kwartaal 2018 ter vaststelling aan het college worden aangeboden. Het college informeert vervolgens uw raad.

Vooruitlopend op de formele vaststelling zijn wij gestart met de uitvoering van de verbijzonderde interne controles, conform het afgesproken controleproces en de afgesproken formats. Ook hebben we de inrichting van de controledossiers gestandaardiseerd. Het controle-instrumentarium wordt ter instemming aan de externe accountant voorgelegd. De wijze waarop wij de steekproeven trekken wordt met de externe accountant afgestemd.

In het 2de kwartaal 2018 bespreken wij onze opgestelde risicoanalyses met de lijn, gezamenlijk met onze accountant.

Per peildatum 30 april 2018 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Ontwikkelingstraject audit (Visie COS610).

Gedurende de komende twee jaren moet audit binnen de organisatie kunnen doorgroeien naar een professionele afdeling. Het boekjaar 2018 is daarbij nog steeds te beschouwen als een aanloopjaar. Op individueel niveau vindt coaching, scholing en training on the job plaats. In deze periode zal ook een beroep worden gedaan op externe inhuur om het kwaliteitsniveau van het team te verhogen. Intussen zijn er in 2018 twee gekwalificeerde auditors aangenomen.

In 2018 wordt een vaardigheidstraining die moet leiden tot een gedeelde en gezamenlijke set normen en waarden.

Voortgang van onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid

Uitvoering SW

De versterking van de sturing en de bedrijfsvoering SW in het kader van rapport Dwarskijker kent twee fasen:

1. Realisatie van randvoorwaarden in sturing, organisatie en ondersteuning;
2. Nadere verkenning en realisatie verbeterpotentieel.

Inmiddels is een aantal randvoorwaardelijke organisatorische veranderingen doorgevoerd waaronder de verplaatsing van de afdelingen Personeelszaken en Maatschappelijke Participatie. Daarmee is fase 1 van Dwarskijker afgerond nadat de medezeggenschap positief heeft geadviseerd over de wijzigingen.

Fase 2 omvat met name een nadere verkenning van maatregelen die het verbeterpotentieel betreft, inclusief financiële, politieke of personele consequenties; de versterking van de financiële sturing en risicobeheersing en organisatie van de ondersteunende functies (administratie, financiën, HRM, Inkoop, facilitair, huisvesting).

De verkenning van het verbeterpotentieel heeft geleid tot een aantal maatregelen met het oog op omzetverhoging en kostenverlaging. Daarbij is de inschatting dat de uitvoering van de maatregelen vanaf 2019 besparingen zullen opleveren. Daarbij kan gedacht worden aan:

- **Binnen het beschut bedrijf** zijn bij klanten extra prijsverhogingen doorgevoerd en besparingen gerealiseerd ten aanzien van kosten van afvalverwerking. Beoogd structureel effect 115 duizend euro vanaf 2019;
- **Aanpassen detacheringstarieven** bij commerciële partijen: dit heeft reeds plaatsgevonden en levert op jaarbasis circa 50 duizend euro op;
- **Aanpassen detacheringstarieven** gemeentelijke directies: hierover is een collegenota in voorbereiding. Voor de gemeente als geheel brengt dit geen besparing met zich mee;
- **Aanpassen tarief buitengemeenten** (exclusief fusiegemeenten); voor 2018 is 490 duizend euro realistisch om te verhalen, echter dit is alleen haalbaar indien gemeenten hieraan meewerken. Tot op heden is hiertoe op ambtelijk niveau geen bereidheid getoond. Overwogen wordt om een en ander op politiek-bestuurlijk niveau aan de orde te stellen;
- **Huisvesting**: in mei wordt hierover besluitvorming aan het college voorgelegd. Indien het college zal besluiten tot huisvesting op één locatie dan zal dit qua bedrijfsvoering op termijn een jaarlijkse structurele besparing van ongeveer 190 duizend euro opleveren;
- In samenwerking met het SSC wordt een aantal facetten bekeken met betrekking tot de vraag of deze anders te organiseren zijn. Het betreft hier met name HR, financiën en facilitair. Met betrekking tot HR heeft reeds een eerste sessie plaatsgevonden.

Verbeterprogramma financieel administratieve beheersing

De focus van het Verbeterprogramma heeft vanaf de zomer 2017 was gericht op de acties die samen hingen met (de voorbereidingen op) de jaarrekening 2017. Een startnotitie die in gezamenlijkheid met de accountant is opgesteld bracht helderheid aan en focus op de inspanningen van beider kanten. De hoeveelheden werk en energie - repareren, auditen en sturen op het rekeningproces - waren groots, maar mét resultaat. Tussentijds gaf PwC in haar management letter reeds aan dat de eerste resultaten van verbetering zichtbaar waren:

[https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6175221/1/Reactie%20college%20van%20B%26W%20op%20Managementletter%202017%20PwC](https:// groningen.raadsinformatie.nl/document/6175221/1/Reactie%20college%20van%20B%26W%20op%20Managementletter%202017%20PwC).

De grote beloning voor alle energie en focus is natuurlijk de goedkeurende verklaring die we hebben ontvangen bij de jaarrekening 2017. Voor het college is dit een (heel mooi!) tussenresultaat; het doel is echter een *structureel* goedkeurende verklaring. We hebben flinke stappen gezet, maar zijn er nog niet en willen verbeteren in financieel administratieve beheersing en dit structureel borgen in de organisatie. U heeft recent een raadsvoorstel ontvangen over de inhoud van dit deel van het Verbeterprogramma dat de middellange termijn beslaat.

Update van risico's en ontwikkelingen

Een actueel overzicht van risico's en ontwikkelingen is opgenomen in de jaarrekening 2017.

OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

Aanbevelingen rekenkamercommissie

Energiebeleid

Op 27 mei 2015 heeft uw raad besloten om de aanbevelingen uit het rapport 'Groningen energie-neutraal in 2035!' van de Rekenkamercommissie over te nemen en ons te verzoeken invulling te geven aan deze aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn:

1. Stel duurzaamheid en energie centraal in een strategische visie op de toekomst van Groningen;
2. Realiseer een energie neutrale gemeente door opgaven gestuurd te werken. Stel de inhoudelijke opgaven centraal en creëer synergie door de inzet van mensen, taken en middelen zoveel mogelijk te koppelen aan meerdere doelen;
3. Pas goed portfoliomanagement toe. Zorg er zo voor dat Groningen systematisch toewerkt naar strategische doelen en dat voortgang, resultaten en doelmatigheid van projecten consequent gemonitord worden;
4. Bouw duurzame en slagvaardige publiek-private samenwerking op. Maak in de komende periode een slag van 'samen netwerken' naar 'samen bouwen' en het realiseren van concrete resultaten.

Update VGR 2018-I:

De Routekaart Groningen (regio) energie-neutraal 2035 is besproken in de raadscommissie van oktober 2016. Eind 2017 zijn wij begonnen met het ontwikkelen van een routekaart specifiek voor het grondgebied van de gemeente Groningen. De uitkomsten van deze routekaart moeten ons helpen om de komende jaren de juiste keuzes te maken in het ontwikkelen van beleid en projecten. De routekaart wordt gemaakt met het Energietransitiemodel. In vier sessies is hierbij een groot aantal lokale partijen betrokken, zoals woningcorporaties, bedrijven en kennisinstellingen. Samen met deze partijen zijn aannames en keuzes in het model ingevoerd. De routekaart laat zien welke groepen maatregelen kunnen leiden tot een energie-neutrale stad in 2035. Ook wordt een maatregelenlijst gemaakt om het aandeel duurzame energie in 2023 op 30% te brengen. Daarnaast is de energietransitie een van de vijf belangrijkste opgaven voor de stad Groningen. Zo is beschreven in de Next City, de strategische agenda voor de stad Groningen voor 2030.

Najaar 2016 en voorjaar 2017 zijn opgeleverd:

- Het aanvalsplan warmte ("Groningen aardgasloos in 2035");
- Een opschalingsplan voor zon ("De Zonnewijzer");
- Een kader voor plaatsing van windturbines, een intensiveringsplan voor energiebesparing bij particuliere woningeigenaren ("Groningen woont slim");
- Een intensiveringsplan voor energiebesparing bij bedrijven opgeleverd;

In 2017 hebben we onze focus gelegd op Groningen Aardgasloos 2035 en de bijbehorende wijkaanpak, de intensivering van energiebesparing bij particuliere woningeigenaren (Groningen Woont Slim), de ontwikkeling van een actieprogramma energiebesparing bij bedrijven en een flinke schaa sprong met zonne-energie. Daarnaast hebben we het thema duurzaamheid versterkt in de programma's verkeer, economie en werkgelegenheid, wonen, onderhoud en beheer openbare ruimte en het programma bedrijfsvoering.

De inzet van mensen is primair die van het energieteam dat in deze collegeperiode fors is uitgebreid. Dit team werkt doelgericht aan de opgave 'energieneutraal' via een programma met de sporen besparen, warmte, zon, wind, biobased economy. Behalve via dit team wordt aan dezelfde doelen eveneens gewerkt via andere opgaven, zoals via personele inzet in de programma's wonen, verkeer,

bedrijfsvoering. Het gaat dan om bijv. afspraken met woningcorporaties over verduurzaming van de woningvoorraad, afspraken via het OV-bureau over openbaar vervoer met elektrische of waterstofbussen, de inkoop van duurzame energie voor de gemeente als bedrijf, verduurzaming van aanbestedingen die door de gemeente worden gedaan. Verder nemen steeds meer externe partijen deel aan businesscases, zoals in het geval van de planontwikkeling voor aardgasvrije wijken (woningcorporaties, netwerkbeheerder, Gasunie). Het gaat hierbij niet alleen om medefinanciering, maar ook wordt planontwikkeling mede door derden georganiseerd.

De Energiemonitor is in juni 2016 online gegaan. Voorjaar 2017 is deze geactualiseerd en is de gemeente Ten Boer eraan toegevoegd. Ook de voortgang van de versnellingstafels is via de monitor te volgen. In 2017 is het aantal aangesloten partijen gegroeid naar 39. De Energiemonitor laat (in februari 2018) zien dat het aandeel hernieuwbare energie eind 2016 5,4% bedroeg.

Lobby en communicatie: de websites <https://gemeente.groningen.nl/groningen-geeft-energie> en <http://groningenenergieneutraal.nl> worden permanent up-to-date gehouden. Op deze pagina's zijn ook de publiek-private samenwerkingen te vinden in het kader van de routekaart. Al 39 bedrijven en instellingen hebben zich aangesloten bij het doel 'Groningen Energieneutraal 2035'. Aan de eerder genoemde versnellingstafels worden in publiek private samenstellingen concrete projecten uitgewerkt. De gemeente heeft ter gelegenheid van de Tweede Kamerverkiezingen samen met de provincie een lobbyactie gestart via landelijke dagbladen. Hieraan wordt is tijdens de kabinetsformatie succesvol een vervolg gegeven. In het regeerakkoord staat: 'De provincie Groningen kan koploper worden bij de energietransitie en als kenniscentrum op dit gebied functioneren'. Met het Gronings Bod is Groningen op de kaart gezet als potentiële koploper in energietransitie en zijn resultaten behaald met betrekking tot wet- en regelgeving én financiering op het gebied van aardgasloos wonen.

Armoedeverlichting

We hebben werk gemaakt van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie voor het armoedebeleid. De commissie meldde zelf al in een brief van april jl. dat men tevreden was over onder meer de focus op maatschappelijke effecten en de informatievoorziening. Met ander beleid zijn verbindingen gemaakt. In de uitvoering wordt integraal gewerkt, onder meer via de WIJ teams. Pilots zijn gestart om de uitvoering in enkele wijken nog meer te stroomlijnen met andere interventies. Aangesloten wordt bij de outreachende aanpakken die er zijn. Door training en informatie is het kennisniveau bij professionals en burgers vergroot en dat blijkt ook uit het sterk toegenomen gebruik. Netwerkbijeenkomsten blijken in een grote behoefte te voorzien aan onderling contact en expertise-uitwisseling. Dat blijven we faciliteren.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de brief over de evaluatie van de armoedeprojecten, die u eind mei heeft ontvangen.

Burgerbetrokkenheid

De rekenkamer stelde vast dat Groningen sterk is op de volgende punten:

- Gebiedsgericht werken is het voertuig voor vernieuwende Participatie;
- Vooruitstrevende aanpak, experimenteren;
- Inzet op gelijkwaardige dialoog en maatwerk;
- Geen modieuze benadering van 'doe-democratie en overheidsparticipatie';
- Er is ruimte voor inwoners die op verschillende wijzen en in verschillende intensiteit betrokken willen zijn;
- Flexibel in 'handelingsrepertoire' en instrumentarium;
- Realistisch besef van plek gemeente in de netwerksamenleving: soms als gelijkwaardige partner, soms als hoeder van het algemeen of 'zwakste' belang.

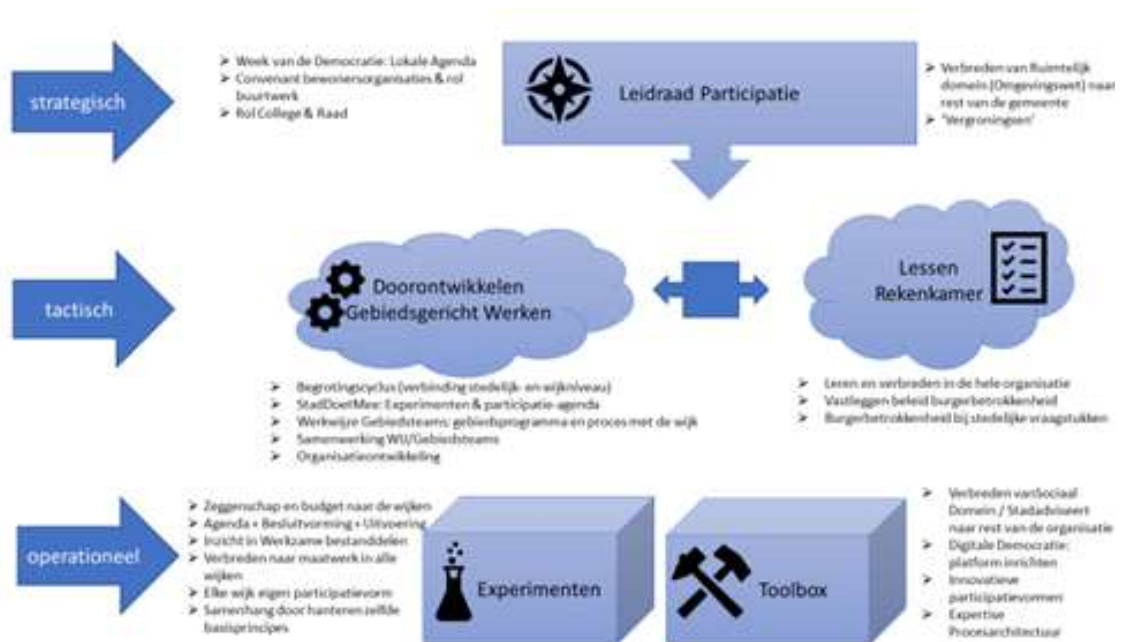

De rekenkamer gaf de volgende adviezen met betrekking tot burgerbetrokkenheid:

- Leren in de hele organisatie;
- Meer aandacht voor betrokkenheid burgers bij stedelijke thema's;
- Beter vastleggen beleid met betrekking tot burgerbetrokkenheid;
- Aandacht voor rol raad en positiekeuze.

Hoe geven we hier een vervolg aan door de volgende zaken in 2018 te ontwikkelen:

- Opstellen participatieleidraad (de leidraad die is ontwikkeld in het kader van Next City wordt verbreed naar de rest van de organisatie);
- Aandacht voor burgerbetrokkenheid in opleidingsweek, in wijksafari's, in de organisatieontwikkeling, in College Tour en andere momenten in de organisatie;
- Inrichten Digitaal Platform voor participatie (pilot in samenwerking met ministerie BZK);
- Organiseren van de Week van de Democratie;
- Doorontwikkelen van het gebiedsgericht werken;
- Het ontwikkelen van een toolbox participatie, met praktische handvatten.

Personeel

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de begrote formatie en het bijbehorende begrotingsbedrag, afgezet tegen de geprognosticeerde gemiddelde bezetting en de verwachte personele lasten voor 2018. De prognose voor 2018 is gebaseerd op de realisatie tot en met 31 maart 2018. Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, inclusief de begroting en verwachte realisatie van het programma "Van werk naar werk" en exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

(Bedragen x 1.000 Euro)	Actuele begroting 2018		Prognose 2018		Verschil actuele begroting en prognose 2018	
	fte	Euro	fte	Euro	fte	Euro
Personeel vast en tijdelijk	2.823	200.134	2.768	195.650	55	4.484

Verschil actuele begroting en prognose 2018.

In de actuele begroting en in de prognose 2018 zijn alle op dit moment bekende effecten op de salarissen en sociale lasten verwerkt. Te denken valt aan aanpassingen in de pensioenpremies per 1 januari 2018. Verder is er rekening gehouden met incidentele en structurele vergoedingen die in 2018 zullen worden uitbetaald.

Het verschil tussen de actuele begroting en de prognose 2018 bestaat uit de vacatureruimte van 4,5 miljoen euro die gebruikt wordt ter dekking van een deel van de externe inhuur.

Verzuim

Het verzuimcijfer over het eerste kwartaal van 2018 is 6,96%. Dit is een afwijking ten opzichte van de begroting voor 2018 (5,6%). De meldingsfrequentie, zoals vastgesteld in de begroting van 2018 is 1,1. De gerealiseerde meldingsfrequentie in het eerste kwartaal is uiteindelijk 1,61.

Oorzaak: in de eerste drie maanden van 2018 heeft er een langdurige griep epidemie geheerst in Nederland. Dit heeft zijn invloed gehad op het hoge ziekteverzuim percentage. Doordat meer mensen zich een of twee weken ziek hebben gemeld is ook de meldingsfrequentie hoger dan ingeschat. De verwachting is dat het verzuimcijfer over heel 2018 niet boven de 5,6% zal komen.

Externe inhuur

De externe inhuur bedroeg in het eerste kwartaal 7,2 miljoen euro. In de begroting 2018 is voor 11,6 miljoen euro gereserveerd als budget voor externe inhuur. Aan vrijval voor vacatures is er 4,5 miljoen euro geprognosticeerd voor het hele jaar 2018. Zoals het er nu uitziet zal het totaalbedrag aan externe inhuur uitkomen op 30 miljoen euro. Het inleenpercentage komt dan uit op 13% (totale inleenkosten/ totale personeelskosten incl. inleen). De overige dekking valt binnen de begroting uit bestaand budget voor projecten en incidenteel toegekende gelden.

De externe inhuur bij Informatie & Onderzoek vormt een groot deel van de totale inhuur. De externe inhuur bedroeg in het eerste kwartaal 2 miljoen euro. De prognose voor heel 2018 is 9 miljoen euro. Dit is bijna een derde van de totale externe inhuur. Dit wordt veroorzaakt door het inspelen op de outsourcing. Een ander directie met een grote externe inhuur is Stadsontwikkeling. In het eerste kwartaal werd daar voor 1,9 miljoen euro ingehuurd. De prognose voor 2018 is 5 miljoen. Bij Stadsontwikkeling zijn de gevolgen te merken van het aantrekken van de economie. Vooraf is niet altijd exact in te schatten hoeveel extra capaciteit nodig is. Dit is afhankelijk van het wel/niet doorgaan van grote investeringsprojecten.

De nota Regulering externe inhuur is begin april 2018 in het GMT vastgesteld. Hierin staan 15 besluitpunten die moeten leiden tot een grotere bewustwording bij de keuze voor externe inhuur. Tevens bevatten deze besluitpunten duidelijk voorschriften voor externe inhuur. Hier zal strak op gestuurd worden.

Eerder gedane toezeggingen

Treasury

De lange financieringsbehoefte is voor 2018 begroot op 167 miljoen euro. We verwachten in deze VGR een financieringsbehoefte van gemiddeld 146 miljoen euro. Hiervan financieren we naar verwachting 59 miljoen euro met nieuwe consolidatieleningen en 79 miljoen euro met kort geld (korte mismatch benutting). Het volgende overzicht geeft inzicht in de omvang van de lange vermogenspositie:

(Bedragen x 1,0 miljoen euro)	BGR 2018	VGR 2018-1
Financieringsbehoefte lang		
Investerings voorgaande jaren	1.190	1.182
Investerings 2018	65	65
Te financieren (1)	1.255	1.247
Financieringsmiddelen lang		
Portefeuille langlopende leningen	871	872
Reserves en voorzieningen	217	237
Beschikbare financiering (2)	1.088	1.108
Saldo financiering lang (1-2)	167	138
Nieuwe langlopende leningen	97	59
Korte mismatchfinanciering	70	79

De lange financieringsbehoefte bedraagt naar verwachting 138 miljoen euro. Dit is 29 miljoen euro lager ten opzichte van de begroting. De financieringsbehoefte denken we te financieren door 59 miljoen euro aan nieuwe consolidatieleningen aan te trekken en 79 miljoen euro denken we met kort geld te financieren (korte mismatch).

In het tweede kwartaal trokken wij een consolidatielening aan van 30 miljoen euro. Daarnaast vindt eind dit jaar een storting plaats van in totaal 35 miljoen euro. Dit betreffen forward-leningen die eind 2016 zijn afgesloten. In het laatste kwartaal verwachten we ook een aanvullende consolidatielening van 20 miljoen euro af te sluiten.

BEZUINIGINGEN

In deze bezuinigingsrapportage beperken wij ons tot de openstaande opgave voor 2018, aangevuld met bezuinigingen die nog niet structureel zijn ingevuld. Wij maken daarbij onderscheid in bezuinigingen op de organisatie en overige bezuinigingen.

Afwijkingen resterende taakstellingen 2018	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Bezuinigingen op de organisatie	7.739	5.649	-2.090
Overige bezuinigingen	5.675	4.400	-1.275
Totaal	13.414	10.049	-3.365

Op basis van de opgestelde prognoses in deze eerste voortgangsrapportage van 2018 verwachten voor dit jaar een nadeel op de bezuinigingen van 3,4 miljoen euro. Deze prognose wordt hierna toegelicht.

Specificatie bezuiniging op de organisatie	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Maatregelen eigen organisatie	6.139	3.875	-2.264
Taakstelling inkoopvoordeel inleenkrachten	1.600	1.200	-400
Uitvoeringsbudget bezuinigingen	-	100	100
Vrijval weglekbudget	-	293	293
Overdekking overige maatregelen	-	181	181
Totaal	7.739	5.649	-2.090

Maatregelen eigen organisatie (N 2,3 miljoen euro)

Voor 2018 is de bezuinigingstaakstelling voor de organisatie bepaald op 6,1 miljoen euro. Daarvan verwachten dit jaar 2,3 miljoen euro niet te realiseren. Dit nadeel is inclusief een forse krimpogave van het Shared Service Center (SSC) als gevolg van minder overheadtaken. Door krimp van de organisatie, onder andere als gevolg van de outsourcing ICT en de vorming van het Noordelijk belastingkantoor, moet ook het SSC mee krimpen. Het gaat hier vooral om reductie van de personele omvang wat meer tijd kost.

Aanbestedingsvoordeel inleen (N 0,4 miljoen euro)

De bezuiniging op de organisatie willen wij voor een deel invullen door een aanbestedingsvoordeel op inleenkrachten van 1,6 miljoen euro. Het nieuwe contract met Randstad is op 1 september 2017 ingegaan. De besparing geldt alleen voor nieuwe inleenovereenkomsten van Randstad vanaf die datum. Veel oude overeenkomsten lopen nog door en daarvoor geldt het voordeel niet. Daarom verwachten wij in 2018 een nadeel op deze taakstelling van 0,4 miljoen euro.

Uitvoeringskosten (V 100 duizend euro)

Om de bezuinigingen op de organisatie te kunnen realiseren is in de begroting een structureel uitvoeringsbudget opgenomen van 100 duizend euro. Dit budget laten wij in 2018 incidenteel vrijvallen ten gunste van de bezuinigingsopgave.

Weglek bezuinigingen (V 293 duizend euro)

In de begroting is een budget voor weglekeffecten bij tarieven als gevolg van bezuinigingen opgenomen. Het budget wordt in de jaren 2017 tot en met 2019 ingezet voor de weglek van de bezuinigingsmaatregelen als generatiepact en AOW-uitstroom. In 2018 is niet het volledige budget nodig. Dit leidt dit jaar tot een incidenteel voordeel van 293 duizend euro.

Overig (V 181 duizend euro)

Op de diverse overige bezuinigingsmaatregelen verwachten wij een voordeel van 181 duizend euro.

Specificatie overige bezuinigingen	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Verhoging dekkingsgraad tarieven	125	-	-125
Groninger Archieven	100		-100
Outsourcing ICT	800		-800
Besparing vastgoed	2.000	2.000	-
MKBA subsidies	1.000	1.000	-
Noordelijk belastingkantoor	-	-	-
Parkeervergunning	200	200	-
Invoeren restwaarde vaste activa	1.200	1.200	-
Gem. Backoffice Inkomen (GBI)	250	-	-250
Totaal	5.675	4.400	-1.275

Verhoging dekkingsgraad tarieven cultuur (N 125 duizend euro)

In het coalitieakkoord 2015-2018 is een besparing van 1 miljoen euro vanaf 2016 opgenomen en ingeboekt op dekkingsgraad tarieven. In de begroting 2016 is voor een bedrag van 750 duizend euro een alternatieve bezuiniging gevonden. Er resteerde een bedrag van 250 duizend euro die voor de helft is gerealiseerd op de sporttarieven. Het resterende bedrag van 125 duizend euro moet worden gerealiseerd via de culturele tarieven. Wij houden er rekening mee dat wij deze taakstelling in 2018 niet kunnen realiseren. Dat betekent een tekort van 125 duizend euro.

Groninger Archieven (N 100 duizend euro)

In de begroting 2018 hebben wij een bezuinigingstaakstelling opgenomen voor de Groninger Archieven. Voor de jaren 2018 en 2019 blijkt deze bezuiniging niet reëel.

ICT (N 800 duizend euro)

In 2018 is een stijging zichtbaar van het aantal devices dat door de organisatie worden gebruikt. De toename van de vraag sluit aan bij de verdere digitalisering binnen de gemeente, maar staat haaks op de bezuinigingsopdracht. We houden rekening met kostenstijging van 800 duizend euro. De bezuinigingstaakstelling wordt daarmee niet gerealiseerd.

Gemeenschappelijke backoffice inkomen GBI (N 250 duizend euro)

Binnen de uitvoering van de bijstand wordt landelijk gewerkt aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijk backoffice inkomen. Deze maakt uitvoering van backoffice taken op landelijk of regionaal niveau mogelijk. In de begroting hebben wij hiervoor per 2018 een besparing ingeboekt van structureel 250 duizend euro. De vorming van het GBI loopt vertraging op en is op zijn vroegst in 2021 operationeel. De bezuiniging gaan wij dit jaar dus niet realiseren.